

Гушлогъо зэхыхъэм къеклолгъэх Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, АР-м псэолъшынмкӀэ, транспортмкӀэ, унэ-коммунальнэ ыкӀи гъогу хъызмэтымкӀэ и Министерствэ ипашэу Валерий Картамышевыр, Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашэу Александр Наролиныр. ЗэкӀэмкӀи унэгъо 51-мэ мы мафэм псэупӀэ сертификатхэр афагъэ-шъошагъэх, ахэм арыс цыф пчӀагъэм телъытагъэу социальнэ тынхэр атырагъошагъэх.

Александр Наролиным пэублэ псалъэ кышхыгъэ, непэрэ мафэр унэгъо ныбжыкӀэхэмкӀэ мэфэкӀышхоу зэрэщытыр кыхигъэщыгъ. Мы программэм ишӀагъэкӀэ ныбжыкӀэхэм эжхэм яунэ ащэфын амал ялэ хъугъэ, псэупӀэмкӀэ гумэкӀыгъо зимыӀэжъ унагъохэм сабыйхэр нахыбэу кӀагъэхунхэм ар фелорышлэшт. Мы аужырэ илӀэситӀур пштэмэ, сертификатхэр зэрэтыгъэхэм япчӀагъэ хэпшыкӀэу хэхъагъ. Къэлэ администрацием ипашэу кызырэгъуогъэхэм закыфигъазэзэ, социальнэ тынэу кӀаратыгъэхэр кызыфагъэфедэнхэш, нэмыкӀ кӀалэ, чыплэ кыхамыхъу, Мыекъуапэ псэупӀэ щашэфыным зэрэщыгъыгъэр кӀариуагъ.

Нэужым гушӀыр зыштэгъэ АР-м и Правительствэ и Тхьаматэ унэгъо ныбжыкӀэхэм кӀафэгъушӀагъ, лӀфтыабзэм сабыйхэр бэу зэрэхалажыгъэр гуапэ щыхъугъ.

— ТикӀэлэцӀыкӀухэр арых республикэм инеушырэ мафэ лызгъэкӀотэштхэр, тшӀэрэр зэкӀэ ахэм афэгъэхыгъ. Амалэу тилэр дгъэфедэзэ унэгъо ныбжыкӀэхэм, сабыйхэм лӀпӀылгъу тазэрэфэхъуштым, социальнэ пшӀэрылхэр зэрэдгъэцӀкӀэхэм тыпыл. Джырэ уахӀтэм тизкономикэ кыныгъохэм яутӀкӀы нахь мышлэми, социальнэ мэханэ зилэ программэхэр щыӀэныгъэм

ПсэупӀэ сертификатхэр аратыжыгъэх

ТикӀэлэ шхьалэ щыпсэурэ унэгъо ныбжыкӀэхэм ащышхэм псэукӀэ амалэу ялэхэр нахышӀу ашыным фелорышлэшт сертификатхэр тыгъуасэ мэфэкӀ шыкӀэм тетэу Мыекъопэ къэлэ администрацием и Унэ шаратыжыгъэх.

щыпхырыщыгъэнхэм тыналэ тет. ТапӀэки арэуштэу щытышт, — кыӀуагъ Къумпыл Мурат.

Унэгъо ныбжыкӀэхэр алэ теуцонхэмкӀэ, сабыйхэр нахыбэу ялӀнхэмкӀэ мы программэм мэханэшхо зерилэр АР-м и Премьер-министрэу кыхигъэщыгъ. Ащ пӀухъэрэ ахъшэм ипроцент 35-р — федеральнэ гупчэм, процент

33-р — республикэ бюджетым, процент 32-р — муниципалитетхэм кӀатӀупшы. Ежъ унэгъо ныбжыкӀэхэри ащ кыхэлэжыгъэхэ фае. 2013-рэ илӀэсыр пштэмэ, мыщ фэдэ сертификатхэр Мыекъуапэ щыпсэурэ унэгъо ныбжыкӀэ 15 нӀлӀп зэрэтыгъагъэхэр, 2014-рэ илӀэсым а пчӀагъэр 156-м кӀэхъагъ, илӀэсэу тызхэтым 143-мэ

афагъэшъошагъ, республикэмкӀэ а пчӀагъэр 240-м нэсыгъ. Кыхъашт илӀэсым программэм игъэцӀкӀэн лӀагъэкӀотэшт, Мыекъуапи, республикэри ащ чанэу хэлэжыгъэхэ гухэлъ ял.

Мыекъуапэ дэт кӀэлэцӀыкӀу ыгъыплӀэхэм япчӀагъэ зэрэхагъэхъагъэм, аужырэ илӀэсхэм мыщ фэдэ гъэсэнӀыгъэм ипсӀолъакӀэхэр мымакӀэу зэралыгъэхэм ишӀагъэкӀэ мы лӀэныкӀомкӀэ лӀфхэм языхт зыпкӀэ зериуцагъэр Къумпыл Мурат кыӀуагъ. Къы-зэрэуогъыгъэ ны-тыхэм закыфигъазэзэ, мы лӀфыгъомкӀэ гумэкӀыгъо зилэ горэхэр ахӀтмэ кыкӀэупчӀагъ. Къолъхъэтын-лӀыныр кыхэмыхъаным, шапхъэхэр амыукӀонхэм афӀшӀ электроннэ чэ-зыур тикӀэлэ шхьалэ зэрэшагъэфедэрэм пстӀэми аналэ тыраригъэдзэгъ. Ны-тыхэри пашӀэхэм кӀафэрэзагъэх, кӀэлэцӀыкӀу ыгъыплӀэм зисабый мыкӀорэ зи кӀахэкӀыгъэп. Мыщ имызакъоу, спор-тым, псауныгъэр кӀэухъумэгъэным, гъэсэнӀыгъэм, нэмыкӀ лӀэныкӀохэм япхыгъэ псӀолъэ пчӀагъэхэр ашӀынхэ зэралъ-кыгъэр Премьер-министрэм кыӀуагъ. Адыгеим щыпсэурэ цыфхэм щыӀӀкӀэ-псэукӀэ амалэу ялэхэр нахышӀу шыгъэ-ным, агу кыдащэным а зӀкӀэри зэрэ-фелорышлэрэр кыхигъэщыгъ.

— Ныбджэгъу лӀаплӀэхэр, джыри зэ сышӀуфэгъушӀо, шӀуигъэхъагъэхэм кӀащымыкӀэу, шӀуиунагъохэм зегуры-лӀоныгъэрэ псауныгъэ пытэрэ арылхъу, сабыйхэр бэу кышӀуыкӀэхъуэхъу шӀушӀылӀнэу шӀуфӀэсӀо, — кыӀуагъ Къумпыл Мурат сертификатхэр заретыжыгъэ нэуж.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр лӀшынэ Аслъан тырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и УКАЗ

Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфӀнкӀэ и ГъелорышлӀлӀэ ипашэу ехыӀлагъ

Федеральнэ законэу N 79-р зытэтэу «Урысые Федерацием кӀэралыгъо граждан кӀулыкӀур зэрэшахыгъэр ехыӀлагъ» зыфилӀоу 2004-рэ илӀэсым бӀдзӀогуым и 27-м кыдӀэкӀыгъэм ыкӀи Адыгэ Республикэм и Конститу-ция 78-рэ статья иподпунктэу «р»-м атегъэпсыхъагъэу унашӀо сӀшӀы:

1. Аулгъэ Юрий Шумафэ ыкӀор Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфӀнкӀэ и ГъелорышлӀлӀэ ипашэу гъэнэфӀгъэнэу.

2. ЗыкӀэтхэхэрэ мафэм щыублагъэу мы Указым кӀуачӀэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, Юныгъом и 2, 2015-рэ илӀэс N 131

Адыгэ Республикэм щыӀэр анахь дэгъоу алытагъ

Урысые Федерацием ПенсиехэмкӀэ ифонд и Правление 2015-рэ илӀэсым шышхъӀлӀум и 26-м зэхэсыгъоу илагъэм илӀэс кӀэс зэхашӀэрэ зэнэкъокъоу «ПенсиехэмкӀэ фондым ичыплӀэ кӀулыкӀу анахь дэгъу» зыфилӀорэм 2014-рэ илӀэсымкӀэ кӀэухъу фэхъугъэхэр щызэфахысыжыгъэх. ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыӀэр Къыблэ федеральнэ шӀолъырымкӀэ анахь дэгъоу ащ шагъэнэфагъ.

ПенсиехэмкӀэ фондым щызэхэщэгъэ комиссиер анахь кӀутэмэ дэгъур гъэнэфӀгъэным фӀшӀ мыщ фэдэ лӀэныкӀохэм кӀапкырыкӀыгъ: цыфхэм лӀф зерадӀашӀыгъэ шыкӀлэр, кӀэралыгъо фӀло-фашӀэхэр псынӀкӀэу зерафагъэцӀкӀэ-щыгъэхэр, электроннэ шыкӀлэ-амалхэр зерагъэфедэхэрэр, нэмыкӀхэр.

МэфӀкӀ нэшанэ илӀэу ПенсиехэмкӀэ фондым и Правление итхьаматэу Антон Дроздовым ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыӀэм илӀофшӀлэхэм тапӀэки хэхъоныгъэшӀухэр

ашӀынхэу афилӀозэ, лӀофшӀлэ коллективым зэнэкъокъум текӀоныгъэр кы-зэрэщыдихыгъэр кӀэзыушыхъатырэ дипломыр ПенсиехэмкӀэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыӀэм илӀгъелорышлӀакоу Къулэ Аскэрбый кы-ритыжыгъ.

Урысые Федерацием ПенсиехэмкӀэ ифонд коллективым блӀэкӀыгъэ илӀэсым лӀофшӀагъэу кыгъэлӀэгъуагъэхэм осэ ин кӀазэрэфишӀыгъэмкӀэ илӀофшӀлӀгъухэм афэгъушӀозэ Къулэ Аскэрбый хигъэунафӀыкӀыгъ зӀкӀэми лӀпӀэлэсэнӀыгъэ

ин ахэлъэу, лӀофшӀлӀным гуетыныгъэ фырялӀэу ыкӀи социальнэ пшӀэрылӀэу агъэцӀкӀэрэм мэханэу илӀэр кӀагурылӀозэ япшӀэрылӀхэр зэрэзэшӀахыгъэхэр текӀоныгъэр кыдӀахыгъэным лӀапсэ зэрэфэхъугъэр.

— Мы тыным тэ пшӀэрылӀ кыт-фегъэуцу зӀкӀэ лӀӀкӀэу тилэр етхыплӀэзэ тапӀэки тшӀэрэ лӀофым тишӀолъыр нахь инэу хэхъоныгъэу щегъэшӀыгъэным ты-фӀэлэжыгъэн фаеу, — кӀариуагъ ащ илӀофшӀлӀгъухэм.

УФ-м пенсиехэмкӀэ ифонд и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыӀэм ипресс-кӀулыкӀу

Щыклагъэхэр кыыхигъэщыгъэх Мэфэклымклэ афэгушыуагъ

Тыгуасэ АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат Адыгэ республикэ онкологическэ диспансерым радиологиимклэ иотделениеу гъэцэкляжыныхэр зэрашылылэхэрэм клогъагъэ.

Лучевой терапии зыщашышт ыкли нэужым сымаджэхэм зыщалыплъэштхэ отделениеу квадратнэ метр 700 фэдиз хуэрэр мы уахтэм ащ кыпашыхъэ.

Правительствэм ипашэ псэолъэшынхэр зынагъэсыгъэхэр зэригъэлъэгугъ, ау ахэр зэрэпкылуатэхэрэм нэмык лъэ-

ныкыохэми амыгъэразэу щыклагъэу ыльэгъухэрэм аналэ ты-

раригъэдзагъ ыкли охътэ блэгъэм дагъэзыжыныхуэ кыафигъэпытагъ.

Онкологическэ диспансерым радиологиимклэ иотделение изетегъэпсыхъан пэлухъащ сомэ миллион 113-р республикэ бюджетым кыыхэхыгъ. Ащ нэмык лэу, адэбз узыр цыфхэм кыамыузыным ыкли кызызуыхэрэм медицинэ лэпылэгъу ягъгъотыгъэным атегъэпсыхъэгъэ федеральнэ программэм кыдыхэлъытагъэу сомэ миллион 442-рэ зыосэ оборудование мы сымэджджым кыфащэфыгъ. Ащ щыцэу сомэ миллион 186-р зыпэлухъагъэр агъэуцугъах, адрэ къэнагъэр отделениеу зэтырагъэпсыхъажырэ аухымэ члагъэуцошт.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм ит гурыт еджаплэхэм зэклэми шэныгъэм и Мэфэ хагъэунэфыкыгъ. Ахэм ящынэгъончъагъэ АР-м хэгъэгу клоцл офхэмклэ и Министерствэ икыулыкыушлэхэр лыплъагъэх.

Гъогурыкыоныр чынэгъончъэнымклэ Къэралыгъо автоинспекцием и Гъэлорышлэлэу Адыгеим щылэм ипашэу Александр Курпас мы мафэм Хъакурынэхъаблэ дэт Адыгэ республикэ еджэплэ интернатим щылагъ, ильэсыклэ еджэгъумклэ афэгушыуагъ.

жык лэхэм закыфигъазэзэ Александр Курпас къарыуагъ. Шапхъэу щылэхэр джыри зэ агу кыыгъэкыжыгъэх. Кызыушлункыклэ къэнэфырэ пкыгъохэр ящыгъынхэм, япортфельхэм зэрэхэлъын фаер къарыуагъ. К лэухым джыри зэ ильэсыклэ еджэгъур зэрэра-

гъэжъэжыгъэмклэ кызырэгъуогъэхэм кыафэгушыуагъ, псауныгъэ пытэ ялэнэу, дэгъоу еджэнхэу кыафэлъыуагъ ыкли гъогурыкыоним ишапхъэхэр амыукъонхэу кыафигъэпытагъ.

Мэфэкл офтхъабзэм ыуж клэлэеджаклохэр патрульнэ автомобилым итысхъанхэу амал ялагъ, ар зэк лэ-

Гъогурыкыоним ишапхъэхэр аукыохэ зэрэмыхъуштыр, ныб-

ми ашлогъэшлэгъоныгъ. **(Тикорр.).**

Мыгухъаблэ зыдэщысыгъэм дэжъ

Ильэси 150-клэ узэк лэлэбэжымэ, ар кызытекыгъэ лакъор мыщ щыпсэуштыгъ.

— Мыжъо шуцлэр зысэлъэгъум, сынэпс кыэклуагъ. Са-

угъэтыр дэгъу дэдэ хъугъэ, зэрэгъэпсыгъэми тетхагъэми мэхъанэшхо ял. Лъэпкыым зыкышлэжыныхэр лакъом, унагъом кыащэжъэ, — ело Омэр.

Изакоу клалэр Шэхэк лэй кыэклуагъэп, купэу зэхэтыгъ. Тыркуем кыкыгъэ клалэм Джэджджэхъаблэ гусэ кышыфэхъугъэх Мыгухэм ащыщхэу Заур, Ибрахым, Мыхъамод, Хъызыр, Руслъан, Тембот, Адам. Ахэм акыгъугъэх Джармэкъо Аликрэ Быцтэ Вячеславрэ. Зэк лэми ашлэн агъотыгъ.

Мыгухэм ацлэк лэ агъэлсыгъэ саугъэтыр чыплэ нэк лэп зэрыуцагъэр. Ащ ижырэ кыэхалэ щытыгъ — зэман зэфэшхъафхэм кызылэуабытырэ кыашхъэхэр мыщ кышагъотыгъэх. Мы чыплэр кыодждэхэм як луанл. Саугъэту щылэныгъэм итамыгъэ хъугъэм, лъэпкыым гук луачлэу илэр, адыгэм зыкызырэлэтыжырэ кызыгъэлъа-

гъорэм Шэхэк лэй щыщхэри ащ хъак лэу кыаклохэрэри щызэрэугоих.

— Ильэс зэк лэпкык лэхэм саугъэтым игъэпсын, чыплэм изетегъэпсыхъан тыпылыгъ, кыабзэу тыгыгъ, ау кыашыхъагъэу щытыгъэп, — ело анахыбэрэ Шэхэк лэй кык лорэ Мыгу Ибрахымэ. — Кызырэлшыхъэгъэщтым тэ мэхъэнэ гъэнэфагъэ хэтэлъхъэти, ар зэрэтшлыштым бэрэ тегупшысагъ. Сыдэу щытми, тэ тызыфаем тыкыфэк луагъ — кыэтшыхъагъ, дгъэлэжыгъэ. Чыплэр тыукъэбзыгъэ, джы ар дахэу зэгъэфагъэ хъугъэ.

Ау офыр ащ шыухыгъэ хъугъэп, джыри саугъэтым епхыгъэу гухэлъхэр ялэх. Шэхэк лэй щыпсэухэрэм акышхэу зыкыоджджэ зыдэщытыгъэ чыплэр кызыгъотыжыгъэхэм Мыгухъаблэ ик лэрык лэу щылэ хъужынынэу афэлъалох.

Ныбэ Анзор.

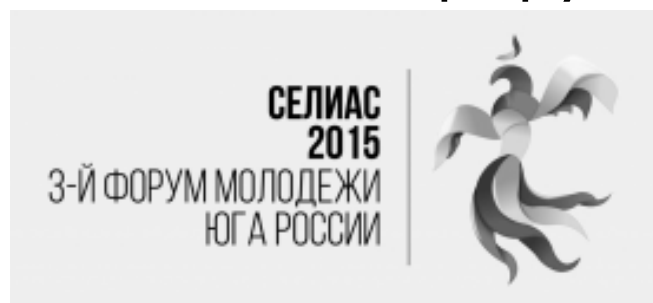
Хышуцлэ лушъом лус шапсыгъэ кыуаджэу Шэхэк лэй дэжъ 1864-рэ ильэсым нэс чылэу Мыгухъаблэ щысыгъ. Кавказ заом игъом лъэпсэк лодэу ар агъэк лодыгъ, щымылэжъ ашыгъ.

Ау Мыгоу къэнагъэхэм чылэр зыдэщысыгъэр агъэунэфыгъ, ар хэмык лок лэжыным пэе саугъэт цагъэпсыгъ, кыашыхъагъ.

Бэмышлэу Мыгухэр зэрэгъоихи, мэфитлу шыхъаф ащ щашыгъ. Шыхъафым кыэгужъуагъэми, а чыплэм джырэблагъэ кыэк луагъ Тыркуем ик лалэу Анталием щыц Мыгу Омэр.

Ныбжык лэ форумым хэлажъэх

Урысыем и Къыблэ иныбжык лэхэм я III-рэ форумэу «СелиАс» зыфилорэм хэлэжъэнэу Адыгеим икыгъэ купыр Астрахань к луагъэ. Купым ипашэ АР-м гъэсэнэгъэмрэ шэныгъэмрэк лэ и Министерствэ илофышлэу Нина Олейниченкэр.

Ныбжык лэ форумэу Астрахань щыклоштыр Юныгъом и 1-м кызылэуахыгъ. А офтхъабзэм хэлэжъэщтых Астрахань хэкум ивице-губернаторэу, Астрахань хэкум иправительствэ итхъаматэу Константин Маркеловыр, ныбжык лэ офхэмклэ Федеральнэ агентствэм илык лэу,

УФ-м и Президент иполномочнэ лык лэ и департамент иупчлэжъэгъу шхъалэу Алексей Ляпун ыкли нэмык лэхэр.

Форумыр кызызылэуахык лэ федеральнэ ыкли чыплэ экспертхэм ялекциехэм ныбжык лэхэр ядэлущтых. Ахэр алуклэщтых зэлъашлэрэ политикхэм, депу-

татхэм, бизнес-тренерхэм, актер, музыкант ыкли психолог цлэрылохэм, нэмык лэхэм. Грант кызыхынынэу фаехэм апае программэ гъэнэфагъэ агъэхъазырыгъ. Ащ ыцлэр «Основы проектной деятельности». Спортим пыщагъэхэм апае ГТО-м ишапхъэхэм яхылагъэу

зы мафэ рек лок лышт. Москва дэт кыэралыгъо техническэ университетэу Бауманым ыцлэ зыхъырым иллык лэхэм гъэсэнэгъэм

фэгъэхыгъэ мастер-классхэр кыатыштых. Ащ тетэу форумым имэф и 4 клошт.

(Тикорр.).

КІэлэеджакІохэм ящынэгъончъагъэ фэгъэхьыгъ

Урысые Народнэ фронтым ишъолъыр къутамэу Адыгеим щылэм хэтхэр кІэшакІо зыфэхьугъэхэ социальнэ Іофтхьабзэу «ЗэпырыкІыгъор щынэгъончъаным пай» зыфілорэр 2015-рэ илъэсым шышгъхьІум и 31-м республикэм щыкІуагъ.

Ащ къыхагъэлэжъагъэх гъогурыкІоныр щынэгъончъанымкІэ Къэралыгъо автоинспекцием икъулыкъушІэхэр, еджаплэхэм яклэелегъаджэхэр, ны-тыхэр.

Іофтхьабзэм пшъэрылъ шхьалэу илагъэр гъогурыкІоным ишапхъэхэр шІокІ имылэу гъэцэкІэгъэнхэ зэрэфар кІэлэеджакІохэм джыри зэ агу къэгъэкІыжыгъэхэр.

ШІункІ хъумэ рулым Іусым метри 130 — 240-рэ фэдизкІэ пэчыжъэу къэкІорэ лъэсрыклор ылъэгъун ылъэкІыным иамал къэзытыр пкъыгъохэм (фликерхэм) шІуагъэу апылър

Н 2-м, Мыекьопэ районым ит поселкэу Победэм дэт гъэсэныгъэм иучреждение яклэлэеджакІохэр арых Іофтхьабзэм хэлэжъагъэхэр.

Лъэсрыклорхэм альэныкьокІэ гъогурыкІоным ишэпхъэ шхьалэу щылэхэр кІэлэцІыкІухэм джыри зэ агу къагъэкІыжыгъэх.

ШІункІ хъумэ рулым Іусым метри 130 — 240-рэ фэдизкІэ пэчыжъэу къэкІорэ лъэсрыклор ылъэгъун ылъэкІыным иамал къэзытыр пкъыгъохэм (фликерхэм) шІуагъэу апылър

Народнэ фронтым хэтхэмр Къэралыгъо автоинспекцием икъулыкъушІэхэмр къалотагъ. Мыщ фэдэ пкъыгъо зыгъэфедэрэ лъэсрыклор автомобилым тыриутыным ишынагъо фэдэ пчъагъэкІэ нахь макІэ зэрэхурэр пстэуми къыхагъэщыгъ. Шапхъэхэм къызэрагъэнафэрэмкІэ, илъэсэу тызхэтым бэдзэогъум и 1-м къышегъэжъагъэу псэуплэ кІоцІхэм адэмытхэу зекІорэ лъэсрыклорхэм шІункІ уахтэм мыщ фэдэ пкъыгъохэр шІокІ имылэу агъэфедэнхэ фаре.

— Фликерыр щыгъыным хэгъэпкІэгъэным джырэ уахтэм мэхъанэшхо илэу щыт — ащкІэ сабым ишылэныгъэрэ ипсауныгъэрэ ухъумагъэхэ мэхъу, — еІо Народнэ фронтым ишъолъыр штаб итхьамэтэгъоу Щыщэ Люсинэ. — Къэнэфырэ пкъыгъор водителем чыжъэкІэ елъэгъу, ащ къыхэкІлэу изекІуакІи нахь лъэплъэжы.

Іофтхьабзэм икІэухым гъогурыкІоным ишапхъэхэр къызыІотыкІырэ гъэкІэрэкІэгъэ плакатхэр гъэсэныгъэм иучреждениехэм ялІыкІохэм аратыгъэх.

(Тикорр.).

Гъэтхасэхэр Іуахыжыых

**Республикэм
ихьызмэт-
шІапІэхэм
гъэтхасэхэм
Ілухыжыын
аублагъ.**

АР-м мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ къэкІыхэрэмкІэ ыкІи чІыгулэжынынымкІэ икъутамэ ипащэу Абрэдж Эммэ тызэрэцигъэгъозагъэмкІэ, Юныгъом и 2-м ехьулэу республикэм тыгъэгъэзэ гектар мин 60,7-рэу щашлагъэм щыщэу гектар мини 11,4-м ехъу Іуахыжыгъ. ГурытымкІэ зы гектарым центнер 17,9-рэ къырахы, гъэрэкІорэм елгытыгъэмэ, ар нахь макІ.

Тыгъэгъэзэ лэжыгъэ анахь бэгъуагъэ мы мафэхэм къызыхьхэрэм ащыщы Теуцожь районым ичІыгулэжъхэр. Гектар мини 6,7-у ялагъэм щыщэу гектар 543-рэ Іуахыжыгъ ыкІи гурытымкІэ зы гектарым центнер 20,9-рэ къырахы. Красногвардейскэ районым ичІыгулэжъхэм гектар мини 9,1-у ашлагъэм щыщэу гектар мини 2,7-р Іуахыжыгъ, гектар телытэу гурытымкІэ ахэм центнер 21,2-рэ къырахы. Джэдждэ районым зэкІэмкІэ тыгъэгъэзэ гектар мин 17,1-рэ щашлагъ, ащ щыщэу мы мафэм ехьулэу гектар мини 4,1-р Іуахыжыгъ ыкІи гурытымкІэ зы гектарым центнер 17,1-рэ къырахы. Шэуджэн районым ичІыгулэжъхэм гектар мини 10,4-рэ ялагъ, ащ щыщэу гектар мини 2,6-р алохыгъ ыкІи гектар телытэу гурытымкІэ центнер 17,2-рэ къырахы.

Натрыфми Ілухыжыын бэмы-

шІэу республикэм щырагъэжъагъ. Гектар мин 37,8-м щыщэу гектар мини 2,4-р аугъо-ижыгъ. ГурытымкІэ зы натрыф гектарым центнер 49,6-рэ къырахы, зэкІэмкІэ тонн 11822-рэ алохыгъ. Мы мафэм ехьулэу натрыфым Ілухыжыын зыщыфежъагъэхэр Джэдждэ (гектар мин 11,1-м щыщэу гектар 1064-рэ), Теуцожь (гектар мини 6,5-м щыщэу гектари 110-рэ), Шэуджэн (гектар 1,9-м щыщэу 1090-рэ) районхэр арых.

Джащ фэдэу силос ашырэ натрыфми Ілухыжыын фежъагъэх. ЗэкІэмкІэ мы илъэсым ащ фэдэ культурэу гектар 1455-рэ ялагъ, ащ щыщэу гектар 735-р Іуахыжыгъах. ГурытымкІэ зы гектарым центнер 212,8-рэ къырахы, тонн 15,6-м ехъу агъэтылгыгъ.

Гъэтхасэхэм адакІоу, хэтэрыкІхэм яугъоижыыны республикэм щэкІо. Нэшэ-хьырбыдзхэм Ілухыжыын ыкІэм фэкІо.

Зэрэогъум къыхэкІлэу бжыхасэхэр зытыралъхьащт чІыгур икыу фэдизэу агъэхъазырышъурэп, ажъошъурэп. БлэкІыгъэ илъэсым мыщ фэдэ лъэхъаным чІыгулэжъхэм гектар мин 26-м ехъу ажъуагъэу ялагъэмэ, мы илъэсым ажъошъугъэр гектар мин 16,5-рэ. Ощх къещхымэ, чІыгум игъэхъазырын чанэу фежъэжыщтых.

ПІАТІЫКЪО Анет.

ПэшІорыгъэшъ мэкъэтынхэр

Мы илъэсым Юныгъом и 13-м районІу ныІэп хэдзынхэр зыщыкІоштхэр. Красногвардейскэ районым хэхьэрэ Белосельскэ къоджэ псэупІэм ипащэ, Тэхъутэмыкьое районым — райсоветым иденутатитІу хадзыщтых.

Ау къэкІошт политикэ хэдзынхэм языфэгъэхъазырыни етІупшыгъэу макІо, федеральнэ кампаниеу 2016-рэ илъэсым щылэщтым дакІоу республикэм исхэм Къэралыгъо Советым — Хасэм ия 6-рэ зэлугъэкІэгъу хэхъаштхэм япхыгъэу ІофшІэныр зэхашэ.

Экспертхэм къызэралорэмкІэ, пэшІорыгъэшъэу зызэрагъэхъазырырэм амал къареты нэмыкІ политическэ кІуачІэхэм ашхъадэкІынхэмкІэ. Джары «Единэ Россием» ІофшІэкІо куп зехищагъэу пэшІорыгъэшъ мэкъэтынхэр Іофтхьабзэхэм язэхэщэн фэгъэхьыгъэу положением ипроект чъэпыогъум ехьулэу гъэхъазырыгъэн фаре, ар етІанэ заштэпэщтыр шъолъырхэр зытегушІэхэрэ нэужыр, партийнэ зэфэсэу мезаеи щылэщтыр ары.

«ПэшІорыгъэшъ мэкъэтыныр амал дэгъоу щыт кандидатым е хэдзэкІо объединением къыпыщылэ Іофгыохэр, узэрэщыгъын плъэкІышт нэшанэхэр хэлпъэгъонхэмкІэ. Ары пакІошъ, политикэ щыІакІэм узэрэхэщэгъэри нахь зэхэпшІэн олъэкІы. Ежъ партиемкІэ ар амал дэгъоу щыт кІуачІэу илэхэм, джащ фэдэу къенэкъокъурэм ыкІуачІэ зынэсырэм осэ тэрэз афишІынымкІэ. Хэдзынхэм

тыным хэлажъэхэрэм япхыгъэ ІофтхьабзэхэмкІэ партием и Генеральнэ совет исекретарэу Сергей Неверовым.

Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, Іофтхьабзэхэм язэхэщэн фэгъэхьыгъэу положением ипроект чъэпыогъум ехьулэу гъэхъазырыгъэн фаре, ар етІанэ заштэпэщтыр шъолъырхэр зытегушІэхэрэ нэужыр, партийнэ зэфэсэу мезаеи щылэщтыр ары.

«ПэшІорыгъэшъ мэкъэтыныр амал дэгъоу щыт кандидатым е хэдзэкІо объединением къыпыщылэ Іофгыохэр, узэрэщыгъын плъэкІышт нэшанэхэр хэлпъэгъонхэмкІэ. Ары пакІошъ, политикэ щыІакІэм узэрэхэщэгъэри нахь зэхэпшІэн олъэкІы. Ежъ партиемкІэ ар амал дэгъоу щыт кІуачІэу илэхэм, джащ фэдэу къенэкъокъурэм ыкІуачІэ зынэсырэм осэ тэрэз афишІынымкІэ. Хэдзынхэм

япэгъокІ изыфэгъэхъазырынкІэ илъэсым мэхъэнэ гъэнэфагъэ илэу щыт. Мы аужырэ мазэхэмкІэ нафэ къэхъу аужыпкъэрэ охтэ дэдэм Іофым ыуж уехъажыкІэ хъатэ къызэрэбдэмыхуштыр, цыфыбэ хэдзынхэм къякІолІэным ушыгъынынымкІэ лъапсэ зэрэщымылэр. Цыфхэм апае зи зымышлагъэм ащ фэдизэу дырагъэштэным ушыгъын плъэкІынэу щытэп. Арышъ, партиеу «Единэ Россием» пэшІорыгъэшъ мэкъэтынэу зехищэрэм тегъэпсыхъагъэу цыфхэм дэгъоу ашІэхэрэр зэрэпхырыкІыштхэм ушыгъын плъэкІышт», — къыІуагъ Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым философиемкІэ, социологиемкІэ ыкІи педагогикэмкІэ икафедрэ идоцентэу, тарихь шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу Нэгъуцу Нурет.

«Единэ Россием» лъэшэу ишІуагъэ къэкІышт непэ шъолъырыбэмэ зэрагъэфедэрэм фэдэу шхъэихыгъэ мэкъэтынхэм зэрэтэхьэрэм. Партием спискэхэм язэхэгъэуцон Іоф дишІэ зыхъукІэ, апэрэу къызыпкъырыкІын фаре ежъ партием хэтхэм ыкІи ащ дезыгъаштэхэрэм япхырыкІын закъоп, хэтми а Іофым зилахэ хэзышыхъэ зышІоигъо пстэуми яшІоигъоныгъэхэр къыдилытэн фаре», — къыІуагъ икІэухым Нэгъуцу Нурет.

Интернетыр къызфигъэфедэзэ...

Адыгэ Республикэм инаркополицейскэхэм къыхагъэщыгъ Интернетыр къызфигъэфедэзэ амыгъэунэфыгъэ горэм «спайсыр» зэрищэрэр.

Наркоконтролым иІофышІэхэм Мыекьуапэ къыщаубытыгъ илъэс 30 зыныбжъэу мы къалэм щыпсэурэ, тапэкІэ хъапсым чІэсыгъэ кІалэу конверт зэфэшхъафыбэу къыфагъэхьыгъэр почтэм къычІэзыхьыштыгъэр. Конверти 10-р зауплъэкІум, уц шхъонтІэшъо упкІэагъэ ахэм зэкІэми адэллэу къычІэкІыгъ. Ахэр наркополицейскэхэм экспертизем агъэхьыгъэх ыкІи зэрагъэунэфыгъэмкІэ, зэкІэми адэлыгъэр «спайс» зыфалорэр ары.

Хъулыфыгъэу конвертхэр къызыфагъэхьыгъэхэм къызэрилорэмкІэ, кальянымкІэ зашъхэрэ тутынэу уц зэхэгъэкІухъагъэхэм ахэшІыкІыгъэр пщэфын зыщыплъэкІышт сайт Ин-

тернетым къыригъотагъ. Ахэр зыфэдэхэр ууплъэкІунхэ плъэкІынэуи амал ащ къытыштыгъ, ыпкІэ хэмылгъэу «пробникхэр» къылфагъэхьыштэу сайтым къыщытыгъагъ. Ащ фэдэ «фэлофашІэр» къызфигъэфедэным кІалэр тенэцІыхъагъ ыкІи «пробникхэр» къыфагъэхьынэу афэтхагъ. Ау пшэн узыфимыт «спайсхэр» арымэ къыІуکلэщтыр ащ ымышлагъэу еІо. Наркодиспансерым кІалэр щауплэкІугъ, ар зышІэрэ цыфхэми гушІІэгъу афэхъугъэх. ЛъэныкъуитІуми къызэраушыхъатыгъэмкІэ, а кІалэм наркотикхэр е психотропнэ вещество горэхэр ыгъэфедэхэрэп.

Джы уголовнэ Іоф къызыфызэІуахыгъэр а амыгъэунэфыгъэгоу сайтымкІэ «спайсыр» зыщэщтыгъэр ары. Ащ зэрихьэрэ бздэжшІагъэмкІэ илъэс 20-м нэсэу хъапс тыралъхъан альэкІышт. Зэхэфын Іофтхьабзэхэр макІох.

**Урысыем и ФСКН
Краснодар краймкІэ
и Регион гъэлорышІаплэ
Адыгэ РеспубликэмкІэ
и Къутамэ ипресс-къулыкъу.**

◆ КІЭЛЭЕГЪАДЖЭХЭМ ЯКОНФЕРЕНЦИЕУ АДЫГЭКЪАЛЭРЭ ТЕУЦОЖЬ РАЙОНЫМРЭ АЩЫПАГЪЭХЭМ КЪАРАТХЫКІЫГЪ

Шэныгъэ куу аратыным фэлэжъэщтых

**Бэмышлэу Адыгэкъалэ икІэлэегъаджэхэм яшы-
шхъэлэу конференцие шылагъ.**

Ащ хэлэжъагъэх егъэджен-плуныгъэм илофышлэхэм ямы-закъоу, къулыкъушлэлэ зэфэ-шхъафхэм япачэхэр, общест-веннэ организациехэм ялыкІо-хэр, Адыгэ Республикэм гъэсэ-ныгъэмрэ шлэныгъэмрэкІэ ими-нистрэ игуадзэу Къэрэтэбэнэ Махьмудэ, Адыгэкъалэ имэр игуадзэу Кушъу Мариет, ина-роднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Лыхэсэ Юрэ.

ЗэлукІэм доклад шхъалэр къыщишыгъ къалэм гъэсэны-гъэмкІэ игъэлорышлэлэ ипачэу Тхьалі Махьмудэ. Ащ къызэри-луагъэмкІэ, къалэм гурыт еджэ-плитфэу дэтхэм кІэлэеджэкІо 1615-рэ ащеджэ. КІэлэцІыкІу Іыгыплітфэм сабыі 992-рэ ащалыгъ, еджэплэ тедзэм и Гупчэу «ЮТА» зыцІэм («Юн-ные таланты Адыгейска») нэ-бгырэ 1005-мэ яшлэныгъэхэм,

ялэлэсэныгъэ ащыхагъахъ, кІэлэцІыкІу-ныбжыкІэ спорт еджаплэм нэбгырэ 57-рэ къе-кІуалэ. Пшъэрыл шхъалэу шы-тыр зэкІэ ныбжыкІэхэм зэ-фэдэу шлэныгъэ куу зэрагъэ-гъотын амал ялэныр, ащ шлуа-гъэу къытырэм зыкьегъэлэты-гъэныр, ныбжыкІэхэр цылэ-ныгъэм фэхъазырхэу плугъэн-хэр ары.

Мэхъанэшхо зэратхэрэм ащыц кІэлэцІыкІу Іыгыпліхэм ачІэсхэр еджаплэхэм ащеджэ-хэм фэгъэхъазыргъэнхэр. Ащ фэшІ гъэрелорэ мыгъэрэ кІэ-лэцІыкІу Іыгыпліхэм язэтегъэ-псыхъан пэлуагъэхъанэу сомэ мин 674-рэ аратыгъ.

КІэлэцІыкІу Іыгыпліхэм, еджаплэхэм ялэрэ классхэм ачІэхъанэу къачІатІупщыгъэр нэбгыри 197-рэ. Ільэсищ-блы зыныбжхэр кІэлэцІыкІу Іы-

гъыплэм етыгъэнхэм фэшІ чэ-зыу зямылэжыыр ильэс заула хуугъэ. Ау сабыі къэхъугъа-кІэхэм къащыублагъэу ильэси-тІу зыныбжхэм анэсэу чэзыум атхыгъэр 229-рэ. Ахэм ащы-щэу фэгъэкІотэныгъэхэр зилэр нэбгырэ 54-рэ.

Ільэсыр окІофэ гъэсэныгъэм иучреждениехэм егъэджен-пІу-ныгъэмкІэ ялофшІэн зэрэзеха-щэрэр план гъэнэфагъэм те-тэу ауплэекІузэ ашыгъ. Ны-тыхэр яклалэхэм шлэныгъэхэр зэрарагъэгъотырэм рыразэхэ-мэ зэрагъашлэ ашІоигъоу нэ-бгырэ 1120-мэ залуагъэклагъ. Нафэ зэрэхъугъэмкІэ, зэупчы-гъэхэм япроцент 95-мэ яклалэ-хэм шлэныгъэу арагъэгъотырэм, кІэлэегъаджэхэм арыразэхэу къычІэклыгъ. Джыри нахь дэгъоу егъэджен-пІуныгъэр зэхэщэгъэ-ным фэшІ къалэм гъэсэныгъэм-кІэ игъэлорышлэлэ дэжэ об-щественнэ совет цызэхашагъ.

Зэтыгъо къэралыгъо ушэтын-хэм кІэлэеджакІохэр зэрафэ-хъазырхэр ауплэекІуным фэшІ 2015-рэ ильэсым игъэтхалэ уры-сыбзэмрэ хысапымрэкІэ ушэ-тынхэр зэхэщэгъагъэх. Ауштэу,

пэшлорыгъэшэу зэрэпсэугъэхэм ишлуагъэкІэ, зэтыгъо ушэтын-хэм кІэлэеджакІохэр нахь фэ-хъазырхэу, мышынэхэу ахэлэ-жъагъэх. Я 11-рэ классыр къэ-зыухыгъэ нэбгырэ 61-м шыщэу 31-мэ «4»-рэ ыкІи «5»-кІэ еджа-плэр къаухыгъ. Нэбгыриплшым дышъэ бгъэхалхъэхэр къахыгъ. Ябгъонэрэ классыр къэзыухы-гъэ ныбжыкІи 129-мэ ащыщэу 13-мэ «5» заклэклэ, 50-мэ «4»-рэ «5»-кІэ ильэс еджэгъур къызэранэкІыгъ.

Ільэс къэс кІэлэегъаджэхэм язэнэкъокъухэр къалэм шыра-гъэкІокІых. Мы лъэхъаным «2015-рэ ильэсым икІэлэегъадж» зыфилорэ щытхуцІэр зыхы-рэр апэрэ еджаплэм иублэлэ классхэм ащезыгъэджэрэ Хъэ-комэ Эльмир. Ящэнэрэ гурыт еджаплэм физикэр цызыгъэхы-рэ Лъэцэр Светланэ респуб-ликэм шырекІокІыгъэ зэнэкъо-къум хагъэунэфыкІырэ чыплэ къыщыдихыгъ.

Адыгэкъалэ имэрэу Хъатэгъу Налбый еджаплэхэр, кІэлэцІыкІу Іыгыпліхэр зэтегъэпсыхъэгъэн-хэм дакІоу кІалэхэм ягъэшхэн инэплээгъу ригъэкІырп. КІэ-

лэеджэкІо 1533-рэ еджаплэхэм ащагъашхэ, нэбгырэ 730-мэ фэгъэкІотэныгъэ яІ, нэбгырэ 30-р ыпкІэ хэмылэу арагъэ-гъашхэ.

Гъэсэныгъэм илофышлэхэм ялэжъапкІэ амал зэрлэу хагъа-хъозэ къырекІох. Мы лъэхъа-ным кІэлэегъаджэхэм ялэжъа-пкІэ зэрэхъурэр сомэ 17378-рэ, кІэлэплухэм къагъахъэрэ — 15979-рэ, шлэныгъэ тедзэ языгъэгъотыхэрэм — 16874-рэ.

ІкІлэхым Тхьалі Махьмудэ ильэсыкІэ еджэгъум пшъэрыл шхъалэу къэуцухэрэм къате-гушылагъ, ялофшІэн шыкІагъэу фэхъурэр дагъэзыжыкІэ зэ-гурылохэу зэдэлэжъэнхэу, ящыт-хъоу алорэм хагъэхъонэу къа-джагъ, псауныгъэ пытэ ялэнэу къафэлъэлэуагъ.

Конференцием хэлэжъагъэ-хэр докладым тегушылагъэх, нэужым Къэрэтэбэнэ Махьмудэ, Кушъу Мариет, Лыхэсэ Юрэ, Тхьал Махьмудэ республикэм иминистерствэ, къалэм иадми-нистрации, народнэ депутатхэм я Совет, гъэсэныгъэмкІэ игъэ-лорышлэлэ ящытху тхыльхэр, шлухъафтынхэр, къэгъагъэхэр гъэсэныгъэм илофышлэхэм аратыжыгъэх, лофшІэным ивете-ранхэу пенсием кІожыгъэхэм афэгушІохэзэ, шлухъафтынхэр афашыхэзэ агъэкІотэжыгъэх.

КІэуххэр зэфэхъысыжыгъэх, ашІэщтхэр агъэнэфагъэх

**Теуцожь районым икІэлэегъаджэхэм бэмышлэу яІ-
гъэ конференцием нэбгыри 150-м ехъу хэлэжъагъ.**

ЗэлукІэм кІэлэегъаджэхэм ямэфэкІ зэхэхэкІэ къащыфэгъу-шлуагъэх район администрацием ипачэу ХъачмамыкІо Азэма, районым инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Пчыхъа-лыкІо Аюбэ, Адыгэ Республи-кэм гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэм-рэкІэ и Министертствэ иотдел ипачэу Марианна Михайлов-ская. Конференцием шылагъэх район администрацием ипачэ-игуадзэхэу Хъэдэгъэлэ Мариет, Бэгъушъ Борисэ, районым иве-теранхэм я Совет итхьаматэу НэмытІэкІо Юрэ.

КІэлэегъаджэхэм яконферен-циеу ильэсыкІэ еджэгъум фэ-гъэхыгъэм пшъэрылэу ялэхэр къызыщыгъэнэфэгъэ докладыр къыщишыгъ районым гъэсэны-гъэмкІэ игъэлорышлэлэ ипачэу ЕрэджыбэкІо Адам. ЛъэныкІо пстэуми анэсызэ пашэм ащ къыщылоптагъ Федеральнэ къэ-ралыгъо шапхъэхэр агъэцакІэзэ Іоф зэрашІэрэр, кІэлэеджакІо-хэм шлэныгъэ куухэр ягъэгъо-тыгъэным зэрифэшъуашэу зэрэ-дэлажъэхэрэр, ащ фэшІ кІэ-лэегъаджэхэм, еджаплэхэм япа-щэхэм и пшъэдэкІыжъэу ахы-рэм зыкызызэрарагъэлэтыгъэр. Ащ ишлуагъэкІэ, кІэлэцІыкІухэу ильэсищ-блы зыныбжхэр кІэ-лэцІыкІу Іыгыпліхэм аштэн-хэмкІэ чэзыу шылэжъап. Гурыт еджаплэр къэзыухыгъэ нэбгы-рэ 49-м шыщэу 10-м дышъэ медальхэр къахыгъ. КІэлэегъа-джэхэм ялэжъапкІэ хагъахъо-зэ къырекІох. 2015-рэ ильэ-сым гурытымкІэ кІэлэегъаджэм илэжъапкІэ сомэ 19488-м, кІэлэ-плум — сомэ 15059-м, егъэ-

джэн гуадзэм пылхэм ялэжъа-пкІэ сомэ 17742-м нагъэсы-нэу ары.

КІэлэцІыкІухэу сэкъатныгъэ зилэхэм ящыкІэгъэ амалхэр зэ-кІэ еджаплэхэм ащарагъэгъо-тых. ДелэкІо Маринэ зипэщэ Очэпщые гурыт еджаплэр дэгъоу зэтырагъэпсыхъагъ. Ащ фэгъэхыгъэ ІофшІэнхэр аща-гъэцакІэх ПэнэжыкІо ыкІи НэшъукІо гурыт еджаплэхэм. Ащ фэшІ федеральнэ ыкІи муниципальнэ бюджетхэм къа-рыкІлэу къафатІупщыгъэр сомэ миллионрэ мин 700-рэ. Еджа-плэхэр ильэсыкІэ еджэгъум игъом дэгъоу фытегъэпсыхъэ-гъэнхэм сомэ миллионитІу пэ-луагъэхъагъ.

Районым кІэлэцІыкІу Іыгы-пліх ит. Ахэм сабыі 655-у ащалыгъхэм ащыщэу ильэси 3 — 7 зыныбжхэр 57-рэ. Гъэ-рекІо шегъэжъагъэу кІэлэцІыкІу Іыгыпліхэм къэралыгъо шап-хъэм тетэу программэ гъэнэ-фагъэхэмкІэ Іоф ашІэ. Ахэм Іоф ащызышІэрэ нэбгырэ 64-м шыщэу 34-мэ гурыт гъэ-сэныгъэ, апшъэрэ категории 13-мэ, апэрэ квалификационнэ категории 36-мэ яІ. КІэлэцІыкІу Іыгыпліхэм афагъэдэрэ груп-пэхэр зыщалыгъхэр, зыщырагъа-джэхэрэр гурыт еджэплэ заула-хэм къащыцэлэуахыгъэх. Ахэм афэдэ группэхэр ПэнэжыкІо, ГъобэкІо, НэшъукІо, Джэджа-хъэблэ еджаплэхэм ащызэхэ-щыгъэх. Джы ахэм къахъахъошт Очэпщые еджаплэри.

2014-рэ ильэсым итыгъэгъэзэ мазэ гъэсэныгъэм иучреждение-хэм япачэхэр ауплэекІугъэх.

Районым егъэджен-пІуныгъэм илофышлэу шылажъэрэр нэбгырэ 358-рэ. Ахэм ащыщэу апшъэ-рэ категория зилэр 160-рэ, апэрэ зилэхэр 127-рэ. КІэлэ-егъаджэхэм Іэлэлэсэныгъэу ахэ-лыр къыззагъэлъэгъон алъэ-кІышт зэнэкъокъухэр ильэс къэс зэхэщэх. «2015-рэ ильэсым икІэлэегъадж» зыфилорэ щыт-хуцІэр непэ зыхырэр СтІашъу Къэпллан.

Зэтыгъо ушэтынхэр мыгъэ зэрэрекІокІыгъэхэм, ахэм кІэ-ухэу афэхъугъэхэм ЕрэджыбэкІо Адам къатегушылагъ. Ежъхэр зыфэе дэдэхэм алъыкІэмыхъа-гъэхэм, гурыт еджаплэхэр къэ-зыухыгъэ кІэлэеджэкІо 49-мэ шлэныгъэ дэгъухэр къагъэлъэ-гъагъэх. ГъобэкІо гурыт еджа-плэр къэзыухыгъэ пшъэшъэжыем балл 95-рэ къыхыгъ.

Я 9-рэ классыр нэбгыри 165-мэ къаухыгъ.

— КІэлэегъэджэ дэгъоу, куоу гупшысэу, ыгурэ ыпсэрэ еты-гъэу лажъэу, щысэтэхыплэу Іоф зышІлэу, икІэлэеджакІохэм шлэ-ныгъэ куухэр языгъэгъотэу ті-лэр макІэп, — къылуагъ Ерэ-джыбэкІом. — Тілэх еджэ-плэ пэрытхэри, кІэлэцІыкІу Іы-гыплі дэгъухэри. Ау ащ къы-кІырп зэкІэ дэгъу заклэу. Іоф зыдэтшІэн фаери макІэп.

2014 — 2015-рэ ильэсхэм Урысые олимпиадэхэм, респуб-ликэм ащызэхашагъэхэм райо-ным икІэлэеджакІохэр чанэу ахэлэжъагъэх, хагъэунэфыкІырэ чыплэхэр мызэу, мытІоу къа-щахыгъэх. КІэлэцІыкІухэм шлэ-ныгъэ тедзэхэр защырагъэгъо-тырэ Гупчэм нэбгырэ 1070-рэ екІуалэ. Ахэр группэ 77-мэ ащагъасэх. ЗекІонымрэ крае-ведениемрэкІэ республикэм Спартакиадэу шылагъэм Гупчэм

щагъасэхэрэм ятІонэрэ чы-плэр къащыфагъэшъошагъ. Ятре-нерыр Шэуджэн Алыі.

КІэлэцІыкІу-ныбжыкІэ спорт еджаплэм нэбгырэ 600 шагъа-сэ. Адыгэ Республикэм футбо-лымкІэ Спартакиадэу шылагъэм районым иныбжыкІэ командэ апэрэ чыплэр къыщыдихыгъ. ТхъазфэшІу Азэма, Гъомлэшк Амиррэ самбэмрэ дзюдомеркІэ агъасэхэрэм Къыблэ шьолъы-рым ятІонэрэ щыхъугъэх. НэшъукІо Беллэ теннисымкІэ Къыблэ шьолъырым ятІонэрэ чыплэр щыубытыгъ.

ІкІлэхым ильэсыкІэ еджэгъум пшъэрылыкІу къэуцухэрэм, зыдэлэжъэнхэ, зэшлуахынхэ фаехэм ЕрэджыбэкІо Адам къатегушылагъ. Егъэджен-пІуны-гъэм идэгъугъэ зыкьегъэлэты-гъэным фэшІ ежъ къыщегъэ-жъагъэу кІэлэегъаджэ, кІэлэплу къызэрыкІо пэпчэ пшъэдэкІыжэ зэрихыштым игугъу къышІыгъ.

Районым иадминистрације ипачэу ХъачмамыкІо Азэма, кІэлэегъаджэхэм яконферен-циеу кызыщыгъушІлэм къызэ-рэхигъэщыгъэмкІэ, пшъэрыл шхъалэу зыфилэгушъырэр тинеушырэ мафэ зыфэдэщтыр зэлъытыгъэ тисабыйхэу, тиньбжыкІэхэу тэ непэ къыт-щыгушъхэрэр зыми фэмыны-кІохэу плугъэнхэр, егъэджэгъэн-хэр, адыгэ шэн-хэбзэ дахэхэр ахэлхэу гъэсэгъэнхэр ары. Джащ фэшІ район администра-цием амал зэриэкІэ гъэсэны-гъэм иучреждениехэм ящыкІа-гъэр арагъэгъоты. Ащ фэшы-хъат 2015-рэ ильэсым район бюджетым мылхъоу кыхыагъэм ипроцент 61,4-р гъэсэныгъэм иучреждениехэм зэрапагъэкІо-дагъэр. ІльэсыкІэ еджэгъум изыфэгъэхъазырын фэгъэхыгъэ

Іофыгъохэм язэшІохым сомэ миллионитІурэ мин 238-рэ пэ-лухъагъ. Мы лъэхъаным Пэнэ-жыкІо еджаплэм ышхъэ игъэ-цэкІэжыын пылтых. Ащ сомэ миллион фэдиз тедэц.

КІэлэцІыкІухэу зянэ-зятэхэр зымылэжъхэм якъэухъумэн, яплун янэплээгъу рагъэкІырп. Ахэм ащыщхэу зыныбжыкІу икы-гъэхэм псэуплэхэр арыты. Мы-хэм афэдэхэу яучет хэтыр нэ-бгырибл. ГъэрэкІо зы нэбгырэ унэ фащэфыгъ. Тызхэт ильэ-сым нэбгырищмэ псэуплэхэр арагъэгъотынэу ары. Къуаджэ-хэм, къутырахэм адэт еджаплэ-хэр зэфарамыгъэшІыжыным фэшІ район администрацием Іофыгъоу зэрихъэрэр макІэп. Ащ фэшыхъат КъунчыкІохъа-блэрэ ПчыхъалыкІуаерэ яеджа-плэхэм якІэлэегъаджэхэм ащы-хэм, пхъэнкІахлэхэм лэжъапкІэу аратыгъэр район бюджетым зэрафитІупщыгъэр.

Ільэсыбэрэ егъэджен-пІуны-гъэм пылыгъэхэу, ащ хьалэ-лэу фэлэжъагъэу, щытхуцІэ лъаплэхэр къэзылэжыгъэхэу АскъэлаекІэ Емтілэ Таисэ, ПчыхъалыкІуаекІэ УайкІо Юрэ, Лыхэсэ Айщэт, ХьокІо Фатимэ, ПшыкІушъаблэклэ Хъатх Римэ, КъунчыкІохъаблэ-клэ Шьоджэ Аскэр, НэшъукІуае-клэ КІыкІ Гошмафэ, Очэпщые-клэ Кушъу Разыетрэ Кушъу Лю-бовьрэ загъэпсэфынэу зэрэ-тІысыжъэрэм фэшІ афэгушІо-хэзэ, зэрафэразэр араІозэ, шлухъафтынхэр зэлукІэм щафа-шыгъэх, бэгъашІэ хъунхэу афэ-лэлохэзэ агъэкІотэжыгъэх.

КІэлэегъэджэ купышхэхэм Теуцожь районым иадминист-рации, инароднэ депутатхэм я Совет ыкІи Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шлэныгъэмрэкІэ и Министертствэ, районым гъэсэныгъэмкІэ игъэлорышлэлэ ящытху тхыльхэр афагъэшъо-шагъэх. ІльэсыкІэ еджэгъум изыфэгъэхъазырынкІэ пэрыт-ныгъэр зыубытыгъэхэм щытху тхыльхэр, шлухъафтынхэр ара-тыгъэх.

НЭХЭЕ Рэмзэан.

Мыекьюапэ и Мафэ ипэгъоклэу

Я 19-рэ лэшлэгъур

Кавказ зор къемыжьэзэ Мыекьюапэ къызэлъиубытырэ чыгукхэм адыгэ къоджитф ате-сыгъ, ахэм хъаблэкӀэ яджэ-щтыгъэх — Бгъошхъабл, Да-урхъабл, Къохужхъабл, Къэ-сэйкъохъабл ыкӀи Тыгъэнай. ГушыӀэу, чыпӀацӀэу ыкӀи псэу-пӀэу «Мыекьюапэр» тхыгъэу шыӀэхэм апэрэу къызахафэр-рэр 1810-рэ илъэсыр ары. Ащ илъэс 15 тешӀагъэу генералэу Вельяминовым Кавказ корпу-сым ипашэу Ермоловым фи-тхыгъагъ: «Шъхъагуащэ иджа-бгъу нэпкъ километри 10 — 12-кӀэ пэчыжьэу «МыекӀопэ жэгъукӀэ» заджэхэрэ чыпӀэм тыщыт».

1857-рэ илъэсым пачхыб-дзэм Мыекьюапэ пытапӀэ зы-щышыгъагъэм къыщегъэжьагъэу чыпӀацӀэм нахыбэрэ игугъу ашӀэу хъугъэ. Ащ къыщегъэ-жьагъэу къалэу Мыекьюапэ шыӀэу зылытэрэри макӀэп.

Мыекьюапэ къэлэ шыкӀлэм тетэу псэунэу статус къызы-ратыгъагъэр 1870-рэ илъэсыр

ары, къалэр къызэрэзэлуахы-рэм еплъынэу цыфыбэ къы-дэкӀыгъагъ.

ЛӀэшлэгъум ыкӀэхэм адэжъ къалэм мыжъо унэхэу 121-рэ, пхъэм хэшӀыкӀыгъэхэу 5340-рэ, чылыси 5, илъэсищэ зы-щеджэщтыгъэхэу училищэ, кӀа-лэхэмрэ пшъашӀэхэмрэ шъхъа-фэу зыщеджэщтхэ училищэ тӀуритӀу, унаехэу еджэпӀитӀу, лӀзэгъу уцхэр зыщэцхэр ун, промышленнэ лӀфшӀаплӀэхэу 112-рэ дэтыгъэх. Ахэм ащыщыгъэх пхъэчайхэр, чырбыщ къызща-шыщтыгъэхэр, сабын къыз-щыдагъэкӀыщтыгъэ хъызмэтшӀа-плӀэр, сабийхэр къызщыхъу-щтыгъэхэ унэр, нэмыкӀхэри.

Нэужым чыдагъэ зычӀэт чы-пӀэхэр къагъотыгъагъэх, ахэм инджылыз компаниехэр ащы-лажэщтыгъэх, чыдагъэр зан-кӀэу ТӀуапсэ импорт арагъащэ-щтыгъ. Къэлэ экономикэм хэп-шыкӀэу зыкӀиэтэу ригъэжъэ-гъагъ. 1897-рэ илъэсым апэ-рэу Урысыем ис цыф пчъа-гъэр затхым, Мыекьюапэ нэ-бгырэ мин 34,2-рэ щыпсэу агъэунэфыгъагъ.

Гъэсэнэгъэм, культурэм па-щэхэм анаӀэ тетыгъ. 1985-рэ

ильэсым къэлэ общественнэ тхылъеджапӀэ къызэлуахыгъагъ, 1892-м — апэрэ МыекӀопэ учи-лищыр, Александровскэ теат-ральнэ училищыр (джы я 5-рэ къэлэ еджапӀэр зычӀэт унэр) ашыгъэх. Апэрэу почтэ, те-лефон станция, зыгъэпсфыпӀэ къэлэ паркэу ыпӀэкӀэ «къэлэ чыгхатӀэкӀэ» заджэщтыгъэхэр къызэлуахыгъэх.

«Офицерхэм я УнӀэкӀэ» джы тызаджэрэр Мыекьюапэ иапэрэ пэцагъэу, полякэу Дмитрий Зинковецкэм иунагъ. Ащ цуа-

къэхэмрэ шхыныгъохэмрэ зы-щэцхэрэ тучанхэр хэтыгъэх, ятӀонэрэ къатым залышхо те-тыгъ, ащ кружокхэм, клубхэм лӀоф щашӀэщтыгъ.

ЛӀэшлэгъуитӀур зыщызэблэ-кӀырэм тефэу къэлэдэсхэм-рэ сатыушӀхэмрэ ямылькукӀэ «Пушкинский дом» зыфилорэр ашы, ар культурэм и Гупчэу мэхъу. КъэплӀанхэм ялӀэкӀо унэу джы гуманитар ушэтын-хэмкӀэ республикэ институ-тыр зычӀэтыр ашы. 1920-рэ илъэсым ащ ибалкон тетхэу К. Ворошиловымрэ С. Буден-нэмрэ цыфхэм къадэгущы-лӀэгъагъэх. МэшлогъэклӀасэхэм языпӀыхъаплӀэ (каланча) ашы.

Я 20-рэ лӀэшлэгъум иапэрэ илъэсхэм Мыекьюапэ мэшлоку-гъогу вокзал илагъ, Шытхалэ кыкӀыгъэу апэрэу ащ мэшлоку къытхыгъагъ. 1908-рэ илъэ-сым кинотеатрэу «Гигантыр» (апэ «ПантеонкӀэ» еджэщтыгъэх) агъэпсы. Зы залым кинофильм-хэр къыцагъэзлагъоштыгъэх, адрэм курэжъыи цыкӀлӀухэм

иунашӀокӀэ Черкес (Адыгэ) автоном хэку тилэ хъугъэ. 1936-рэ илъэсым къэлэ шъхъа-лэр Краснодар къыдахыжьи, Мыекьюапэ къахыжьыгъ. Къа-лэм дэс цыфхэм япчъагъэ мин 56-м нэсыгъагъ.

Культурэм хэхъоныгъэ ин-хэр ышӀынхэу ригъэжьагъ. Адыгэ гъэзетыр, тхылъхэр къы-дэкӀыщтыгъэх. Къалэр архи-тектурэм исаугъэтхэмкӀэ ба-игъэ. Ахэм адиштэу, Лъэпкъ музеир, Зэкъошныгъэм игуп-чэ, апшӀэрэ еджапӀэхэр, псэо-лӀэ инхэр къыдашыхъагъэх.

Зэманхэр зэокӀыгъэх

1991-рэ илъэсым къыщегъэ-жьагъэу Адыгэ хэкур Адыгэ Республикэ хъугъэ. Тышхъа-фитэу нэмыкӀ республикэхэм тахэуцуагъ. АпшӀэрэ еджэпӀи-тӀу, колледжи 4, институт зэ-фэшхъафхэм якъутамэхэу 5 къалэм дэтых. Промышленно-стым зыкӀеӀэтыжьы. ЗекӀоным хэхъоныгъэхэр зэришыщтым пылтых. Унэ зэтетхэр агъэ-кӀэжъых. Предпринимательст-вэм къалэм зыщеушӀомбгъу.

Сыд фэдэ къали фэмидэу Мыекьюапэ иурамхэр занкӀэх, чыгхэмкӀэ бай, дахэ. Мыекьюа-пэ зыщыӀэм къыщегъэжьагъэу пэщэ 30 зэблихъугъ.

ТхакӀоу М. Горькэр тикӀалэ къызэкӀом, адыгэ пшысэхэм шлогъэшӀэгъонэу яджэгъагъ. Ащ къырилӀолӀэгъэгъэ гушыӀэхэмкӀэ тхыгъэр къэсыухы сшӀомгъу: «... шӀур ем тезгъэклорэ лъэп-кӀыр пытэ ыкӀи бай».

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

СыдигъокӀи шъусакъ!

Зыгорэм тхымакӀагъо, гушыӀэм пае, теракт къы-щыхъугъэмэ, тэ ар къыднэмысыщт фэдэу сыдигъо-кӀи къытшӀошӀы, ау ар хэукъоныгъ. Терактым кӀэ-щакӀо имыӀэу хъурэп, ащ фэдэ бзэджэшӀагъэ изы-хъухъагъэхэм агу къэкӀыщтыр, чыпӀэу къыхахы-щтыр къэшӀлэгъуае.

Арышъ, тыдэ ушыӀэми, са-кыныгъэ къызхэбгъафэмэ на-хышӀу. Анахъэу цыфыбэ зы-щызэхэхъэрэ чыпӀэхэр ары-щынагъо къэзытыхэрэр. Ары-кӀулыкъоу цыфхэм якъэухъу-мэн, якъэгъэнэжъын, ящынэ-гъончъагъэ фэгъэзагъэхэми ащ фэдэ чыпӀэхэм узэращызэ-кӀоштым нахыбэу къызкӀыкӀа-гъэтхырэрри.

Зыщыщ шъумышӀэрэ пкыгъо кӀэжъугъо-тыгъэмэ:

Общественнэ транспортым зыщыщ шъумышӀэрэ пкыгъо горэ кӀижъугъотагъэмэ, шъо шъунэмысэу цыфэу исхэм шъуаупчӀ, зыгорэм къычӀина-

гъэмэ зыщыжъугъэгъуаз. Зы-ми имыемэ, водителым ма-къэ ежъугъэу. ЗыгорэкӀэ унэ чӀэхъагъум е подъездым къы-щыжъугъотыгъэмэ, пстэумэ апэу гъунэгъухэр ары шъузэ-упчӀыщтыр. Ахэм ащыщ къы-мыгъэнагъэмэ, полицием ма-къэ ежъугъэу. лӀфшӀаплӀэ го-рэм зыщыщ шъумышӀэрэ пкы-гъор къычӀэжъугъотагъэмэ, ащ иадминистрацияе шыжъугъэгъо-зэн фае. Пкыгъом о уелэ, бгъэклӀатэ е зэкӀоцӀыпхы хъу-щтӀэп. Зыпари ешъумыгъэклӀа-лӀэу оперативнэ-следственнэ купыр къэсыфӀэкӀэ шъуфэсакъ. Зыщыщ амышӀэрэ пкыгъо къагъотыгъэмэ, зэрэзекӀошхэр кӀэлэцӀыкӀлӀухэм агурыжъугъау.

Терактым ищынагъо шыӀэу макъэ кӀагъэӀугъэмэ:

ПсынкӀэу къызкӀэнэщт пкы-гъохэр чыжъэу лушъухых. Гъэ-стыныпхъэ шхъуантӀэм икӀэ-кӀуапӀэхэр жъугъэпытӀэ е хъа-кум машӀо илӀмэ, жъугъэклӀа-сэ. Псыр, гъомылапхъэхэр, ме-дицина лӀпылӀэгъум ищыкӀагъэ-хэр, тхылъхэр амалэу шыӀэм-кӀэ жъугъэхъазырынхэ фае. Шъукошын фае хъугъэмэ, ар зэхэзыщэрэ къулыкӀухэм къа-лӀорэр шӀокӀ имыӀэу жъугъэцакӀэ. Амал иӀэмэ, цыфхэм ягъэко-шын шъухэлажъ. Шъузыгъэко-щыгъэ къулыкӀухэм фитыныгъэ къамытэу псэупӀэу къэшъубы-нагъэм къэжъугъэзэжъы хъу-щтӀэп.

Къагъээрэ пкыгъо кӀэжъугъотыгъэмэ:

Къагъээрэ пкыгъом шъуе-кӀуапӀэ хъушӀтӀэп, зыпари шъош нэмыкӀ емыӀэными шъунаӀэ тежъугъэтын фае, елбэтэу по-

лицием макъэ ежъугъэу. Бзэ-джашӀэхэм къээрэ пкыгъор зэрагъэбылӀыщтыр къэшӀлэгъуае. Ар бзылӀфыгъэ лӀальмэкъым е портфелым дӀэпын ыпӀэкӀыщт, шӀухъафтын фэдэу зэтырагъэ-пшыхъэуи мэхъу, джэгъуальэм фэдэу ашӀэу къыхэкӀы... Ар зыщышъумыгъэгъупш, пкыгъоу зыщыщ шъумышӀэрэм итеплӀэ зешъумыгъэгъэдеп, шъунэмыс.

ЗыгорэкӀэ къышӀупэ-мычыжъэу кӀагъэуа-гъэмэ:

Рэхъатныгъэ къызхэжъугъэ-фэн фае. Шъукошын фаемэ, документхэмрэ апэу цыфым ищыкӀэгъэщтхэмрэ къызщы-шъумыгъэгъупшӀэх. Сакъэу шъу-зекӀу, къэуагъэм зэцигъэкъуа-гъэхэм шъуанэмыс, шъузду-курэм шъунаӀэ тежъугъэт. Газыр къэоным ищынагъо зэрэщы-лӀэр зыщышъумыгъэгъупш, ар къызэкӀэзыгъэблэн зыпӀэкӀыщт зыпари хэшъумыгъан. Цыфым къыкӀэнагъэу шъульэгъугъэмэ, пальто, плащ е чыхӀэн тешъу-убгъон фае. О уищыгъын къы-кӀэнагъэмэ, чыгум уегъолъэ-хынышъ, зыбгъэукӀорэин фае. лӀгъом зыкӀыштагъэмэ, шъхъа-ныгъупчӀэхэр лушъухых, ар

къыздэкӀырэр амалэу иӀэмкӀэ зэфэшъушӀ. ЗыгорэкӀэ машӀом е лӀгъом апкъ кыкӀыкӀэ шъуи-унэ къэшъумыбгынэшъумэ, бал-коным шъукъытехыи е шъхъа-ныгъупчӀэр къылушъухи цыф-хэм макъэ якъугъэу. Псыкъе-чэхъыплӀэмкӀэ е нэмыкӀ шы-кӀэхэмкӀэ шъукъехыныр щына-гъо. КӀэлэцӀыкӀлӀухэм зыщтэхэ-кӀэ зызэрагъэбылӀырэри къы-дэшъулытӀэн фае.

Къызэхъуи шъучӀиубытагъэмэ:

Рэхъатныгъэ къызхэжъугъэ-фэн, икӀоу жъы къызэрэшъу-щэщтым шъупылӀын фае. Ма-къэхэр зэпымыоу жъугъэлӀухэ-зэ, шъузэрэчӀиубытагъэр цыф-хэм алпыжъугъэлӀэс. Шъухъыен амал шъуилӀэмэ, сакъэу чыпӀэм шъуикошкӀымэ нахышӀу. Амал щыӀэмэ, шъуашхъагъкӀэ зы-пари къышъутемыфэнэу жъу-гъэпсы. Къэгъэнэжъын къулы-къум хэтхэм шъукагъотыгъэмэ, ахэм къалорэр шӀокӀ имыӀэу жъугъэцӀэкӀэн фае.

Сакыныгъэ къызхэб-гъафэмэ, сыдигъокӀи шӀуагъэ къызэриты-щтыр зыщышъумыгъэ-гъупш!

Джыри си Едэпсыкъое шхо сыдэт

(Къызыкълъыкълорэ
Юныгъом и 1-м
къыдэклъыгъэ номерым ит).

Ащ къыхэкълэу адыгэ помидорым игеографии ибиографии иныгъэ. Урысые гупчэм къалэ къынэгъагъэп адыгэ помидоры нэмысыгъэу. Зыдэклонхэу нахь яклэсагъэр Москва. Хьаблэр зэхыхэти, рефрежератор машинэр аубытыштыгъ. Джащ ячикмэ помидор зэгъафэгъэр адэлъэу рагъэуцоти, зыгорэ гъусэ фашыти, чыплэу зыдащэщтыр къыхахыти, гъогу техьэщтыгъэх. Ятлонэрэ мафэм помидор машинэр дэзыгъэкълъыгъэ купыр зэрэуагъэти, машинэм ыуж ихьэщтыгъэх: самолетымкълэ лъыбыбыштыгъэх е мэшлокумкълэ лъыкълъыштыгъэх. Къежэгъэкълэ помидорыр апэ лъышхэрэм осэ дэгъу клыхыштыгъэти, цыфхэр гүлэщтыгъэх.

Помидорыр алэжъынэу зырагъажэр ары цыфмэ къахыгъэу зыфэжъагъэр. Ащ ыпэкълэ гъотэу ялагъэр макълэ. Мэтэ лалъмэкъ шыным зи къыклэклъыштыгъэп. Чылэм дэсыр колхозым шылажъэщтыгъ, лэжъапкълэр мэклагъэ. Сятэ кум исыгъэти, загъорэ пхъэ кухъэ мэзым къыхиштыти, гъэбылтыгъэкълэ Шэбэнэхъэблэ паромым рицалэти, къутырым дэсмэ аришэти, зыгорэ къыклэклъыштыгъ. Джарэуштыгъу пхъэм хэшлыкълъыгъэ шифоньер гъожышхо къышэфи кумкълэ къышэжъыгъагъ. Тыкызагъэкошым къыздэтщэжъыгъэу непэ къызынэсыгъэми тиунэ ит. Ащ ипчэкълэопсыхэр шъхьафэу пымытэу хэупсыкълъыгъагъэх. Илъэс шъэныкълор ыныбжышты, ау зыкълэ пыкълэклъыгъэхэп.

Хахъо шылагъэп, нэнэ тхьамыкълэр гъаблэ, зауи, колхоз зэтэгъэуцожьыни къызынэмылжыгъэ шылагъэп, ау лъф ымышлэжъэу унэм исыгъ, пенсие къыратыштыгъэп. А лъэхъаным пенсие къаратэу шытыгъэп. Ар бэрэ сянэ къылотэжъыштыгъ. 1957-рэ илъэсым унагъо къыхэгъакълэу, нэнэ апэрэ пенсиер къыфахыгъагъ. «Ар сыд лэужыгъу?» — алуи пенсиер зыфэдэр амышлэу къэзыхыгъэм еупчылъыгъагъэх. Нэнэ шъуазбагъэти сомих фагъэуцугъагъ, илэгъоблэгъу ныхъэу сомиппл нахь зырамытыгъэхэр къехъопсэгъагъэх. Тлэкълэ зытешлэм сомыхыр сомий къыфашыгъ, етлани охътэ заулэ зытешлэм къафыагъахъуи сомэ пшыкълэу къыраты хъугъэу Адыгэкълэ тыкълэжъыгъагъ. Ащ ыужы къафыагъахъуи, сомэ тлэкълэу пплырэ къыраты хъугъагъэх. Ар ахъэшхуагъ. Мэзитлу-шчы горэм пенсием емылэу зэлугъагъэти, къалэм чы-

хлэныхъэ тигъаклэщтыгъ. «Сылэмэ къыстырахъожьышты» ылоты, илъэс пэпчэ чыхлэныкълэ къышэщыштыгъ. Ащ пэпчэ сэры къалэм зыдишэщтыгъэр. Чыхлэн зэкълэжъыгъагъэр сплэлэу илъэу, ежъ гъушэу саужитэу тыкълэжъыштыгъ.

1986-рэ илъэсым, бжыхъэ мазэу, нэнэ зыщылапэгъэм аужырэ пенсиер сомэ тлэкълэу хъугъэу къыфахыжъыгъагъ. Пенсиер унэгъо лужьымкълэ зы хъуаплэу шытыгъ. Помидор шэныр ары цыфмэ анэ къэзыгъэплэжъыгъэр: зафэпагъ, яклэлэхэр рагъаджэу фэжъагъэх, хым пае амыгъэкоштытхэм гъуржъ унэхэр ашлэу рагъэжъагъ, бжъэдыгъу хэку бгъэнышхъэ унэ къынэжъыгъагъэп. Илъэсипплым сятэрэ сянэрэ помидорыр залэжъым клыхыгъэмкълэ машинэ ащэфыгъ.

«Помидорым игъом тхъэм ухерэмыгъэллыхъ» — цыфмэ алоштыгъ. Узыгъэтилъыжъын чылэм хульфыгъэ къыдэмынэу Урысыем итыгъэх. Аэропортхэм, мэшлоку вокзалхэм къоджэдэсхэр нахьыбэмкълэ ащызэлукълэщтыгъэх. «Бэдзэрым тэ тыкълэзытэкълэжъым шъошъуиэхэр къытехъэгъагъэх, билет амыгъотэу аэропортым къытенагъэх, мэфиш горэкълэ къэсыжъыштыгъ», — ары къэбарэу зэхэпхыштыгъэр.

Псырыклъаблэ тятэ къытехъажьмэ апэ тлэгъунэу тыклэхъопсэу тыпаплэу мэфэ реным гъогум тытетыгъ. Къэзылъэгъурэм «Палэ къэкълэжъы», — ылоу зыклитхъукълэ, зэуж титэу нахь шлэхэу нэсыштыр тээрэмыгъашлэу тыпэгъокълэщтыгъ. Чэмэдэнэ цыкълэу ылыгъым «Бабаевские» зыфило-рэ конфетыр дизэу къытфыхыштыгъ. Джащ къышегъэжъагъэу, а шоколадым нахь сикласэ шылэп.

Къэкълэжъыхэрэм къэбарэу къахыжъыштыгъэри тхъэгъуагъэп. Ялэжъыгъэ хъалэл сатыу рашынуэ амал ялагъэп, бэдзэрыр зэлъызыуытыгъэ щэкло-щэфакълэу къалыхъэхэмэ, дамыгъахъэхэу бырсыр хэтыштыгъэх. Е милицием рефрежератор ушъагъэу ежъагъэр къыгъэуцугъэу ащ лъыкълэжъыхэти къуалъхъэкълэ, гъэбылтыгъэкълэ къылахыжъыштыгъ. Кырамыгъэзэгъымэ, помидор ушъагъэр зыщауытыгъэ чыплэм, лэжъыгъэхэр зыштырэ пунктым дагъэзыхъэти чапычитфыкълэ арагъэтыштыгъ. Ащыгъум ухэкълэжъагъ, пклэнчъэу улэжъагъ. Москва нэбгъэсымэ, бэдзэрым помидор чагъэр сомитлукълэ щашэщтыгъэ, псаур сомишым нэсыштыгъ. Бэ къахъулэу шытыгъэр — зым ахъ-

щэр тырахыгъ, адрэр къышанагъ. Адыгэ помидорым икълэбар мыухыжъ.

Сыд икыныгъэми цыфхэр къэбгъэуцужьынхэ плъэкълэщтыгъэп. Ашъхъэ фэлэжъэжъыхэмэ зэрэфедэр зыдашлэжы,

щыжъыгъэх, шъофхэр къурэ гъугъэ закълэу къэнагъэх.

Бжыхъэ чыплэу фуфайкэхэр ащыгъэу, сазмэ клыхъэмэ арытхэу обзэгъухэр алыгъэу, лэ пхъэх клыхъэхэр аблыгу члэлэу, мотор пхъэххэр акълэб

хэбзэ лэфшлэныр ашломылофыжъэу ялэжъыгъэ ыуж итыгъэх. Помидорым игъом лэфшлэпэм цыфэ къычлэнэжъыштыгъэп. «Адэ помидорыр бгъэклэдына?» — ары алоштыгъэр. Сишъхъэгъусэ ятэшпыхъоу Лпынэ Зулэ илъэс тлэкълэу тлэхъурэ коммунизъм буггалтерэу лэф шылагъэш, помидорым игъом изакъоу, зыпари арымлоу, лэфшлэнэу члэлэу зэрехъагъ.

Помидорым пашын шымылэу мээтитлэу зыщауагъэиужырэу унагъор зэрэунагъоу пыллыгъ. Тыцылкълэу шэлэ цыкълэу едгъажы, нахь ины тызэхъум шэлэшхоклэ помидорыр хатэм къыхэтхыштыгъ, тыкълэжъыгъ. Пхъэ зэхэлүлэгъэ ящыкълэшхо-мэ помидорыр адатлхъэщтыгъ. Цыкълэу ины къэмынэу унагъор зэдэлэжъыштыгъ.

Помидор хатэр унагъомэ захыкълэ, колхозым ылэжъырэ бжыхъэ помидорыр къэхъуштыгъ. Бклэ макълэу, ышъо лужьоу, псыр клэзэу уешхэкълэщтыгъэп. Тэ типомидор елытыгъэмэ, ар лэшлүгъэ. Къулэр уимыгъэлэжъужъэу помидорыр клэзыгъ. Тянэ колхозым шылажъэщтыгъ, тыдаклэти тыдэлэщыгъ. Хэсэ лахъ къыратыгъэми — орэсемчык, орэнатрыф, орэпомидор дэтпклэу, лухыжъыгъоми дылутхыжъыгъ. Помидор ящыкълэбэ клэзычырэм бэ къылэжъыштыгъ — ар зы, ятлонэрэмкълэ, тэ типомидор зытыухыкълэ тшхыжъынэу помидор шэлэу зырыз къыздэтхыжъыштыгъ. Бжыхъэ чыплэм помидор шхъуантлэр колхозым ытлупшыжъыти, шъхъафитэу цыфхэр шыугъоежъыштыгъэх. Кълэ агъэшло-лүшт помидорыр къыхахыштыгъ. Пхъэчэхэшхо-мэ аралъхъэти, кълэмафэм помидор шлолугъэр тыхъоигъ.

Помидорыр шхыклаеу тшхыштыгъэ, ланэм текълэщтыгъэп. Цыфым ипсауныгъэкълэ ащ шлугъэ пыллыми тэ тлэштыгъэп. Джы къатхыхэрэмкълэ, помидорыр, узыбэмэ ялэзэгъу, цыфым икълэу ышхын фае. Шыпкъэнклэ хъун, тичылэ инсульт къеуагъэу, уз лаер къеузыгъэу цыфигугъу ашлэу зэхэсхыгъэп.

Нэужым помидорыр нахь пасэу къагъэхъуным, осэ ин клыхыным цыфхэр клэхъопсыхи, фэбаплэхэр ашынхэу зыфэжъэхэм, хабзэм ар афимыдэу «нетрудовой доходкълэ» ылытыгъ. Тэ ащ тыкълэжъыштыгъэжъыгъэп.

Адыгэкълэу тыкълэздагъэкошъыгъэм хаплэу къытатыгъэхэм чыгу улэжъынэу адэлъыгъэп. Унагъо пэпчэ ичылугъахъ ылэжъынэу шъофым къыратыштыгъ. Ащ сыдэуштыгъ «теплица» ипшыхъани?!

Мэзтеупклэхэр

1972-рэ илъэсым бжыхъэм лэжъыгъэхэр зылахыжъэхэм ыуж цыфмэ яхатэхэр ажъожъыгъэхэп, колхоз губгъохэри атлуп-

илхэу мэзтеупклэхэр бригадэ пчъагъэ чылэм къыдэхъагъ. Унэ нэклэ зилэхэм ахагуащэхэи, къытхагъэтысыхъагъэх, охътэ клэклым мээхэр рахынэу пшъэрылэ ялагъ.

Мэзмаф зыцлагъэмкълэ рагъэжъагъ. Чыгъ дэгъухэу клаир, хэшъаер, чыгаер, мыстхъэ хэшыпыкълэжъэхэр ауджэрэпсызэ ращыгъэх, пхъэ къурэхэр зэхаугъуагъэм аклэдзэзэ агъэстыгъэх. Чыгъмэ къадэмычъыжъынэу лъапсэр дыратхыжъыштыгъ. Чэтыкум къэсыгъэхэти, ти мэтклэ чыгъхэр егъа-шлэм къэмытлэмыжъынхэу агъэклэдыгъэх. Фэрзэжъо лъэгъуагъэм чыгъ къыранагъэп, тыдэклэ уплъагъэми гур рихэу теплъаджэ ашлыгъ.

МТФ-м былым къытырамынэу чэмышхъэ шыйрэ мэл миниблырэ Очэпшые колхозым къафыжъыхи аратыжъыгъагъэх. Ар къэзылоу зэхэсхыгъагъэр Мамыекълэ Хъапхъужыкълэу Хъаджахъмэт. Ар тыкълэмыгъэкошъызэ къоджэ колхозым бригадирэу илагъ. Ащ иунагъо Адыгэкълэу къэмыкошъыжъэу Псэкълэу клэжъыгъагъэх. Илъэсхэр тешлагъэу сятэрэ ежъыррэ Мыекълэу дэт сымэджэщым зэдчылэпхышхэу хъугъагъэ. Сятэ дэжъ сызы-клэу, чылэ къэбарым ехъурэ лэф ямылэу гущылэхэу сарыхылылэщтыгъ. Сэри къалорэр сшлогъэшлэгъонэу сахэдалоу сышсыштыгъ. Сщыгъупшэжъырэп тичылэ хульфыгъэхэм апае къылогъагъэр. Чылэм хъадагъэ къызыдэхъухъэкълэ хульфыгъэу дэсыр зэхэтлысхъэти, хъадагъэм ифэлэ-фашлэхэр аухыфэ пэсыштыгъэх. Лэжъыгъэр зэхэклэуадэу, дунаир клэжъэу, хэбзэ лыкълэу хэклэуагъэхэмэ, пфэгъэсысыныхэп. Хъадагъэр захыкълэ, зэкълэ къыдэзэрэгъэкълэхэти мэфиш лэфыр зы мафэкълэ къызэкълэу-тыштыгъ, джащ фэдэу лэжъэ-кълэуагъэх. Хульфыгъэу дэсыр пытэу зыч-зыпчэгъоу зэрэгъэ-лыгъыгъэх. Тичылэ клэлэ горэм нэмыклэ къуаджэ джэгум кълэуагъэу къызезаохэкълэ, зэрэчылэу зэрэуагъэхэти къуаджэм еклэхэти, къызэхъау-хъэхэти, къэкълэжъыштыгъэх. Арышъ шлурышлукълэ тичылэхэм къазаоштыгъэхэп. Хъаджахъмэтрэ сятэрэ язэдэгущылаклэ сигъатхъэу седэлэуштыгъ, ахэм чылэгоу зэдыр-лэр зэфэдэу къытеоштыгъ.

Экскаватор тракторышхор МТФ-м къытехыи мэшэ ин ритхъукълэу. Лэчи уни къытыримы-нэу аклэклэлүнкълэзэ, МТФ-м тетыр зэкълэ мэшэ куум ригъэ-зыхъагъ. Къыритхъукълэу чыгур тырагъэзыхъажыи, рыклэмэ къырыкълэжъызэ тыриубыхъажыгъ. Мэтэфыр шытыгъэми шымытыгъэми къэмышлэжъы-нэу шъоф нэклым хэклэуагъ.

Аужырэ илъэситфым хъадэхэр къэхалъэм шычларамыгъэлъхъажыхэу Адыгэкълэу къара-шэщтыгъ. Цыфхэр зэрэко-

шыштым фэмыхъазырхэу шы-тыгъэп, ау етлани къэм бетон зэхэшлыхъагъэр тырагъэчъы-хъанэу къызекулэпэлэхэм, къын къащыжъыгъ. Къэхалъэм зыхъадэ дэлхэр къыдэзэрэгъэкълэи иклэрыклэу къэхэм аклэрыхъэхэзэ агъэежъыгъэх, зыхъадэ къычлэзыхъажыгъэхэм Адыгэ-кълэу къащэжыи щэгъэтыллыжъыгъ. Цыфхэр чылэм дэсыжъынхэу фэмыежъхэу хъугъа-гъэх.

Псырыклъаблэр къэзгъэдэхэжъын шымылэу тлэкълэу, Фэрзэжъо зэгъафэгъэр зыхэ-клэдыгъэ шъоф нэклэу ыкълэуагъэу къэнагъ.

Къэгъазэ зэрэщымылэр цыфхэм къагурылауагъэу чыплэу афэхъуштыр амышлэу шъхъэзэфэ-зечъэу къачыкълэщтыгъ. 1800-рэ илъэсым къышгъэжъагъэу зы къуаджэу зэдэлэсэгъэ купыр Кавказ зооми, революциеми, гъаблэми, Хэгъэгу зэошхоми къалыжъыгъэхэр зыздагъэзэщтымкълэ хэдэн фае хъугъэх. Адыгэкълэу къэкошъышты-ха, хъаумэ бжъэдыгъу къуаджэхэм ахэтлысхъаштыгъ? Тэ клэлэцылкълэу хэмкълэ тигушлогъошху «Адыгэкълэу тыкошъыштыгъ» тэ-лош, еджаплэми щэхъурэ къэбар члэлэжъыгъэп.

Тятэ пчыхъэ къэс чылэм къызыхэкълэжъыкълэу къэбарэу къыхыштыгъэр зэфэшъаф: «Зы купмэ Псэкълэу зэгъэ-зэнэу рахъухъагъ, тэри тэрэ-клэмэ сшлэрэп» зилэу, клэлэ-лэбыныр тызэрэгъэкуоу «Адыгэ-кълэу» тлоштыгъ. «Адыгэкълэу псэуплэу къыштытатыштым чыгу дэлэп, былым псэу-шъхъэхэр шыплыгъынэуи лэщ дэпшыхъанэуи чыплэу илэп, тауштыгъ тышыпсэун?» тятэ зилэу, тятэ адрэ унэм къычлэджыкълэуи, «Цыфхэр зэрэ-хъоу тыхъун» ылоштыгъ.

Тиунагъо зэлъэхъамыхъэр илыгъ. Сян, сят, сянэжъ зэлъэхъащтыгъэхэп. Клэлэ быныр нэнэ тыклэрытэкълэуагъэу тятэ къызыхъажыкълэу ыпэра-шлэу нэнэ зэрыс унэм члахъэти, къэбарэу зэхихыгъэр зэкълэу къыфилуатэщтыгъ. Тянэ нахьыбэрэмкълэу пчъэ клэбым шысэу къытхэдалоштыгъ. Зыгорэ ыгу римыхъымэ, фэмышылэу къыхэгъушлэщтыгъ. Нэнэ ар ымыдэу зи къымылоу ышхъэ ыгъэсысыштыгъ. Зэгорэм тятэ тятэ ыцлэу «Якъуб» ылуи еджагъэу нэнэ зызэхэ-хым фэгъубжыгъагъ. «Фэуусы-гъа, ыцлэу къэлонэу?» — ылу. Тыжыи, ныжыи, ти, ни зышчы-зэхэс унагъом къыхъухъэрэ сабыйхэр шылэныгъэм нахь псынклэу хэуцох, нахь пыти мэхъух.

Сянэрэ сянэжърэ язэфыштыкълэу гошэ-нысэ зэфышты-тыкълэу. Сянэ «гуащэ» ыло-зэ сянэжъ еджэщтыгъэ нахь, «мам» ылуагъэп, а лъэхъа-ным «мамэкълэу» гуащэмэ яджэ-штыгъэхэп. Нэнэ «Шуанэ шъу-къедж» ылоштыгъ нахь, ыцлэу къылоу зэхэтхыгъэп. Тичылэ нысэ щэгъэшлуагъэу къэсшлэ-жъырэп. Гуащэхэр лъэшыхъэу, яло залуу пээрэ гошагъэх.

«Сыда ренэу шъуэфызэшлу-нэрэр, сыда зэтешъухырэр? — слуи, зэгорэм сянэ сеупчы-гъагъ. «Гуащэмрэ нысэмрэ язэ-фыштыкълэу къызытекълэуагъэу къэбарэу Црыу къылотэгъагъэр къыпфэслатэмэ къыбгурылон» ылуи къысфилотэгъагъ.

ХЪОТ Замрэт.

(Джыри къыкълэжъыштыгъ).

МЫЕКЪУАПЭ ИМЭФЭКІ ИПЭГЪОКІЭУ

Іэшлагъэр тарихъым щыщ

Мыекъяуапэ имэфэкі мафэхэр Юныгъом и 4 — 6-м игэкӀотыгъэу хэдгъэунэфыкыщтых. Къалэм иурам шъхьалэу Краснооктябрьскэм кыщызэуахыщт къэгъэлъэгъонхэм искусствэм иллыкӀохэр чанэу хэлэжьэщтых.

Ижырэ адыгэ лъэпкӀ лэпэ-щысэхэу нэпэ кытлӀыӀэсыжы-

гъэхэр, сэнаушыгъэ зыхэлъхэм ялофшлагъэ къалэм имэфэкі кыщыгъэлъэгъоштых. ЛъэпкӀ искусствэм щызэлъашӀэрэ Нэгъуцу Аслъан ІофшлагӀэу «Наным» ипаш. Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ шыкӀуагъэхэм адыгэ лэпэщысэу кыщыгъэлъэгъуагъэхэм цыфхэр джыри къакӀэупчӀэх. «Наным» джырэ-благъэ Къэбэртэе-Бэлыкъарым иныбжыкӀэхэр шылагъэх. ТильэпкӀэгъу-хэм кызырэталауагъэу,

Нэгъуцу Аслъан кӀэщакӀо фэхъузэ фестивалхэр зэрэзыхыщэхэрэм имэхъанэ зыкӀэлэты.

Дыды Фатимэ, Адыгэкъалэ кыкыгъэхэм, Гъобэкъуае щыщхэм, нэмыкӀхэм ялэшлагъэхэм жорим осэ ин афишыгъ. Лышэ Ахьмэд Джамбэчые щыщ, илэ-пӀэсэныгъэкӀэ Іэкыб хэгъэгухэм ащызэлъашӀэ. КушӀэхэр, пхӀэкычхэр, нэмыкӀхэри дахэу ешых.

— ЛъэпкӀым искусствэ ибаиныгъэ семызэщэу сьдӀэлажьэ,

— кӀелуатэ Лышэ Ахьмэд. — Мыекъяуапэ имэфэкі, адыгэ шъуашэм и Мафэ, нэмыкӀ зыхахъэхэм тиныбжыкӀэхэр ахэлэжьэщтых. Адыгэ шъуашэм къэбарэу пылым зыщыдгъэгъуазэ зыхыкӀэ, тильэпкӀ Іэшлагъэхэри тыгу кӀэтэгъэкыжыых. Ахэр титарихъ щыщых, тиныбжыкӀэхэм ашлогъэ-шӀэгъоных.

Сурэтым итыр: **Лышэ Ахьмэд пхӀэкычыым икӀэбар ныбжыкӀэхэм къафелуатэ.**

БАСКЕТБОЛ

Медальхэм афэбэнэщт

МыекӀопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ-м» 2015 — 2016-рэ илъэс ешӀэгъум зыфегъэхъазыры. Тренер шъхьалэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Андрей Синельниковыр зэнэкӀокъум хэлэжьэщтхэм къатегушыӀэнэу тельӀэугъ.

— Урысыем изэнэкӀокъоу апшӀэрэ купым шыкӀоштым тыхэлэжьэщт, — кӀелуатэ Андрей Синельниковым. — ПӀшлорыгъэш ешӀэгъухэм командэ 11 ащызэлу-кӀэщт.

— **Къалэхэм ацӀэхэр кытфелоба.**

— ЩӀэрджэскъалэ, Краснодар краим ипсэупӀэу Динскоим, къалэхэу Киров, Тобольскэ, Омскэ, Воронеж, Курскэ, Нижний Тагил, Магнитогорскэ, Тольятти, Мыекъяуапэ якомандэхэр зедешӀэщтых.

— **ЗэнэкӀокъур зэрэзыхащӀэрэ шыкӀэм тигъзетеджэхэр кыкӀэупчӀэх.**

— АпӀэрэ чыпӀи 8-р кыдэ-зыхырэ командэхэр медальхэм афэбэнэщтых. АпӀэрэ чыпӀи 4-р зыхыгъэхэр зӀукӀэгъоу зыхэлэжьэщтхэр нэмыкӀых — занкӀэу финалым хэфэщтых.

— «Динамо-МГТУ-м» ипшӀэрыль шъхьалэ

шӀутегушыӀагъа?

— Спортм пыщагъэхэр зэрэдгъэгъушӀо-щтхэм тыпылыщт. Адыгэ Республикэм ыцӀэ нахъ чыжӀэу зыгъэлухэрэм тикомандэ ащыщ. ДӀгъоу тешӀээ, медальхэм тафэбэнэщт.

— **Андрей, тикомандэ хӀкыжыгъэр макӀэп. Ащ уегъэгумэкӀа?**

— Анахъ дӀгъоу ешӀэ-щтыгъэхэм ащыщхэу Роман Бажунашвили, Илья Коротковыр, Алексей Широковыр, нэмыкӀхэри хӀкыжыгъэх. А. Широковым кыгъээжыным фӀшӀ тьдӀэгъушӀэн тимурад. НыбжыкӀэу хэмытыжхэм ацӀэ къетлорӀэп.

— **Артем Гапошиныр, Николай Ереминыр, Илья Хмарэ, Александр Милутиныр, Константин Пу-**

тимцевыр, Александр Лавриченкэр ешӀапӀэм итых, загъэхъазыры.

— Джастин Лундако баскетболым хӀкыжыщтэу кытылуагъ. КӀэу тштагъэхэр бэ хӀухэрӀп. Максим Абызовым опыт ин иӀ, аужырэ илъэсым ЩӀэрджэскъалэ икомандэ хэтыгъ. «Динамо-МГТУ-м» иешӀакӀэ кӀэзыӀэтыщтхэм ахэтӀэлытэх Максим Ковалевымрэ Виталий Борковскэм-

рэ. Ахэр Волгоград, Таганрог къарыкыгъэх. НыбжыкӀэхэу Голубевым, Шибаевым, Фильченкэм, фӀшӀхъафхэм зыкызыӀауахын алӀэкыщт.

— **Андрей, суперлигъу «Б-м» «Динамо-МГТУ-р» хӀхъащтэу къэбархэр зэхэтхыщтыгъэх.**

— Ащ лъапсэ фэхъугъэр кыо-

сӀошт. Ахъщэшо зӀэ командэхэр купым хӀхъагъэх. Тэ анахъэу тызыпылӀыр физкультурэмрэ спортмрэ ныбжыкӀэхэр апыт-щэнхэр, тиреспубликэ ыцӀэ спор-тышхом шытӀэтыныр ары. Бизнесым пыщагъэхэм, лӀэкӀ ин зӀлэхэм тынэкӀокъурӀп. Сэ сыщыгъуаз суперлигъу «Б-м» командэ заулэ зэрэхӀкыжыгъэр — афӀукӀошӀэрӀп.

— **Спортсмен цӀэрыӀоу Андрей Кириленкэр Урысыем баскетболымкӀэ ифедерацие ипашӀэу хадзыгъ. ЗӀхӀокыныгъэхэр ащ кызыдихыщта?**

— Джырэ уахътэ гъэунэфыгъэу кӀэсӀоштыр сшӀэрӀп. Баскетболым зӀхӀокыныгъэу ишыкӀагъэр макӀэп, ау Іофыр лъагӀэкӀотэным фӀшӀ пашӀэхэм уахътэ ящы-кӀагъ.

— **«Динамо-МГТУ-р» сыдигъо ешӀэщта?**

— Юныгъом и 15 — 20-м Кубокым икыдэхын фӀгъэхыгъэ зӀукӀэгъухэр Ставрополь краим шыкӀоштых. Урысыем изэнэкӀокъу чӀэпыогъу мазэм тыублӀэщт.

— **Спортыр зикӀасэхэу кышӀульпылӀэхэрэр нахыбӀэрэ жъугъэгъушӀонхэу шъуфӀтӀэ.**

— ТхъауегъӀэпсэу.

Сурэтым итыр: **Андрей Синельниковыр командэм зызы-ригъэхъазырырэм лӀэплӀэ.**

ФУТБОЛ

Я 7-рэ ешӀэгъухэр

Хэгъэгум футболымкӀэ изэнэкӀокъу хэлэжьэрэ командэхэу ятӀонэрэ купэу «Кыблэм» хэтхэм я 7-рэ ешӀэгъухэр Юныгъом и 1-м ялагъэх. МыекӀопэ «ЗӀкӀошныгъэр» «Биологым» тикъалэ шыӀукӀэнэу щытыгъ, ау Прогрессым ифутболистхэр Мыекъяуапэ къӀокӀонхэм фӀхъазырыгъэхэп — сымаджэ хъугъэх.

КӀЭУХХЭР

«Афыпс» — «Алания» — 3:0, «Терек-2» — «Краснодар-2» — 1:0, «МэщыкӀу» — «Астрахань» — 1:0, «Черноморец» — СКА — 2:2, «Спартак» — «Ангушт» — 2:0,

МИТОС — «Динамо» — 1:2. ЧЫПӀЭХЭР

1. «Спартак» — 19
2. «Афыпс» — 18
3. «МэщыкӀу» — 13
4. «Черноморец» — 12
5. «Краснодар-2» — 11

6. СКА — 10
7. «Динамо» — 8
8. «Терек-2» — 8
9. «Ангушт» — 7
10. «Биолог» — 7
11. «Астрахань» — 7
12. «Алания» — 6
13. МИТОС — 5
14. «ЗӀкӀошныгъ» — 3.

ПӀшлорыгъэшӀэу кызырэталауагъэмкӀэ, «ЗӀкӀошныгъэр» Юныгъом и 18-м «Биологым» Мыекъяуапэ шыӀукӀэщт. «ЗӀкӀошны-

гъэм» итренерхэм зӀхӀокыныгъэхэр афэхъугъэх. ШышӀхъӀэум и 31-м ехъулӀэу кӀэу аштӀэгъэ футболистхэм шъуащытӀэгъэгъуазэ. Максим Малыш, Къэбэртэе-Бэлыкъарым кыкыгъэхэу Хъанцэ Тимур, Къэжъарэ Назир, Биде Ислъам тикомандэ щешӀэщтых. «ЗӀкӀошныгъэр» ауж кыинэхэрэм шӀэхэу къахӀкыжынын ылӀэкыщт.

Юныгъом и 7-м тифутболистхэр Астрахань щешӀэщтых.

НӀкӀубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТӀЫЛЬ Нурбий.

ЗӀхъышагъэр ыкӀи кыдэзыгъэкӀырэр:

Адыгэ Республикэм лӀэпкӀэ ІофхэмкӀэ, Іэкыб кӀэралхэм ащы-псӀэрэ тильэпкӀэгъу-хэм адырӀэ зӀпхы-ныгъэхэмкӀэ ыкӀи кӀэбар жъугъэм иамал-хэмкӀэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыдӀэщыӀэр:

385000, кӀ. Мыекъяуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнӀэр: 52-16-79, редактор шъхьалэм иапӀэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшӀэдӀкыжы зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкӀэ, телерадиокъэтын-хэмкӀэ ыкӀи зӀтлы-ІэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыпӀэ гъӀоры-шӀапӀ, ззраушыхъа-тыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кӀ. Мыекъяуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗӀкӀэмкӀи

пчъагъэр

3250

Индексхэр

52161

52162

Зак. 873

Хэутыным узшыкӀӀэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкӀӀэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор

шъхьалэр

ДӀрбэ Тимур

Редактор шъхьалэм иапӀэрэ гуадзэр

МӀшӀлӀэкъо

Саид

ПшӀэдӀкыжы

зыхырэ

секретары

Гъогъо

Зар